

18970

ՅԵ. ՇԵՎԵԼՅՈՎԱ

ԱՄՐԱՊՆԴԵԼ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՈՂԱԿԸ

ՋԵԿՈՒՑՈՒՄ ԽՍՀՄ ՍՈՊՐԻ
ԿԵՆՏԿՈՍԻ 4-ՐԴ ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ
3-ՐԴ ԸՆԴԼԱՅՆՎԱԾ ՊԼԵՆՈՒՍՈՒՄ
(1935 թ. ԱՊՐԻԼԻ 13-ԻՆ)

327.3

Շ-50

ՀԱՅԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՍՈՊՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏԿՈՍԻ

27 SEP 2006

15 JAN 2010

327.3
2-50

ար

ՅԵ. ՇԵՎԵԼՅԱՆ

ԱՄՐԱՊՆԴԵԼ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ՈՂԱԿԸ

ՋԵՆՈՒՑՈՒՄ ԽՍՀՄ ՄՈՊՐԻ
ԿԵՆՏՐԱԼՆԻ 4-ՐԴ ԳՈՒՄԱՐՄԱՆ
3-ՐԴ ԸՆԴՀԱՅՆՎԱԾ ՊԼԵՆՈՒՄՈՒՄ
(1935 թ. ԱՊՐԻԼԻ 13-ԻՆ)

Պատ. խմբագիր՝ Գ. ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ
Թարգմանիչ՝ Հ. ՄԱՋՄԱՆՅԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՄՈՊՐԻ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՆՏՐԱԼՆԻ

1935 թ.

ԵՐԵՎԱՆ

13.07.2013

18970

Ֆեդերալ տպարան Լենինականում
դառվեր 2638, տիրաժ 1000 որ.
Գլավկո 227

1252
37

ՆԱԿԵՐ ՇԵՎԻԼՈՎԱ

Պատ. խմբագիր՝ Գ. ԳՐԻԳՐԻԱՆ
Թարգմանիչ՝ Լ. ՄԱՅՄԱՆՅԱՆ

Ընկերներ, ԽՍՀՄ ՄՈՂՐԻ Կենտկոմի նախագահությանը հաղթած արդյունքների և շրջանային պոպուլյարության հարցը պլենումի որոշարարում գրել և գլխավորապես այն նպատակով, վերջինիցի ստուգվի, թե ԽՍՀՄ ՄՈՂՐԻ Կենտկոմը, ինչպես և անդամների կողմակերպությանները ինչպես են կատարել XVII կուսկամաղումների կարևորագույն վերադասները, ՄՈՂՐԻ Կենտկոմի VI պլենումի (1933 թ. դեկտեմբեր) և ՄՈՂՐԻ Համաժողովների IV համադասների վերադասները:

IV համադասությանը հետո անցած մեկ տարում մեր կազմակերպությունն իր կազմակերպական առնձառն բնագավառում բազմապիսի խնդիր է առնել զեպի առաջ: Այդ ամենից կոնկրետ աղաղակալում է նրանով, վեր նախ և առաջ ամբողջովի են մեր առաջին բՆԻՄները, դրադասանականության սոցիալիստական սեկտորում ընդարձակվել են ՄՈՂՐԻ դիրքերը: Այժմ կուսակցության բՆԻՄներն ամենախոշոր շահառն են մեղանում: Կուսակցությաններում մենք ունենք 22.500 բՆԻՄ: Վերջին տարում մենք նաև նոր հաղադասություններ ունեցանք ՄՈՂՐԻ անդամներին սոցիալիստական շինարարությանը ներգրավելու գործում: Յեա նկատի ունենալ այն աշխատանքը, վեր մեր կազմակերպությանը կատարել և փոխադասություններ քաղելու, ՄՈՂՐԻ ինտերնացիոնալ հեկտորները ցանկու և սրանց բերքը հաղադասու աղաղակում և այն փոքր, բայց շատ թե քիչ բավարար աշխատանքը, վեր կատարվել և ուսիլ—համը հաղադասու համար:

Բայց սիալ կլինեք, յեթե մենք մեր պլենումում, հիմնական նպատակ գնելով ստուգել, թե ինչպես ենք կատարում XVII կուսակցական համադասների և ՄՈՂՐԻ Համաժողովների IV համադասների կարևորագույն ցուցմունքները մեր աշխատանքի վերադասուցման մասին, հանգստանայինք մեր նվաճումներով և ինքնադասագրության կարգով չգրանգործելինք այն ելական թերությունները, վերանք դեա կան մեր աշխատանքում:

Պետք է ազնվութեամբ տակ, ընկերներ, վոր մեր կազմակերպչական աշխատանքը գեւ յետ և մնում:

Վերակառուցումն անբաժարաբ է ընթանում և տեղական կազմակերպչականների վոչ բոլոր զեկավարներն են հասկանում վերակառուցման նյությունը, ևլ չխոսենք ՄՈՂՐԻ յըջանային կազմակերպչականների զեկավարներին մասին: Մենք բաժնական լուրջ աշխատանք ենք կատարել ստորին բլիշներին կազմակերպչական ամբողջական բնագավառում: Ստորին բլիշներն ազնիւ բարձր պահանջներ են աւաջագրում զեպի յըջկումները (նոր ձեւով զեկավարելու իմաստով), իսկ յըջկումների կողմից ստորին բլիշներին զեկավարումը մինչեւ յայժմ մեղանում յետ և մնում: Իսկ յեթե մենք վերցնենք հետեւյալ ողակն ու տեսնենք, թե ինչ փոխադրութեաններ կան յըջանի, մարդի ու յեկերմասի միջե, ապա պետք անկեղծորեն խոստովանենք, վոր առանձին զեպներում ՄՈՂՐԻ յըջանային կազմակերպչական պահանջներէ և ՄՈՂՐԻ յեկերպի մի կամ մարդկանի զեկավարելու կարողութեան միջեւ ճեղքվածքը վոչ միայն կա, այլև անում է:

Մենք ունենք ՄՈՂՐԻ շատ բլիշներ, վորոնք հիանալի աշխատում են: Անգամավճարները լավագոյն զանազան կոնկուրսը ցույց տվեց այն կենդանի, հարուստ ուժերը, վոր թափված են մեղանում,—ստորին բլիշում: Այդ կոնկուրսը հայաւարեքից վոչ միայն հարյուրավոր ու հազարավոր մեր հիանալի ակտիվիտանք բին և շատ լավ աշխատող ստորին բլիշներին, այլև ՄՈՂՐԻ յըջանային մի շարք կազմակերպչականներ, վորոնք նույնպէս լավ են աշխատում:

Այնուամենայնիւ մենք պետք է մի անգամ ևս ընդգծենք վոր մեր կազմակերպչական աշխատանքը յետ և մնում, և այդ հետամնացութեան աւանանդիկա ուժեղ չափով զգացվում է յըջանային ողակում:

Այս պատճառով մենք պետք է հստակեցնենք ներկայաւր. հիմա կանք, վոր այժմ մեզմեք պահանջվում է, այդ Մարտի օրջանային կազմակերպչականներին, իբեւի պիտի ետապում գլխավոր ողակի կազմակերպչական ամբողջական ամբողջական և,— մի ողակ, վորին ձեռնապահ լինելով, ԽՍՀՄ-ի ՄՈՂՐԻ կարող է հաջողութեամբ լուծել կարեւորագոյն խնդիրները, վորոնք այժմ զբված են մաստանքի թնտերնացիւնալ գաղափարականութեան ամբողջական, ողակում:

տեսութի ու ֆաշիզմի դոների ողակութեանն ևլ ազնիւ ուժեղացնելու, ՄՈՂՐԻ ստորին բլիշներին—մեր վորջ աշխատանքի հետեւին—աի հետագա կազմակերպչական ամբողջական զարթում:

ՀԱՇՎԱՌՔԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՉԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԿԱՐԵՎՈՐԹԻՆՑ ԶՅՈՒՆ Ե

ԽՍՀՄ ՄՈՂՐԻ հետեւյալի նախագահութեանը հարց է դրել ՄՈՂՐԻ անդամների հաշվառման փաստական արդյունքների հիմանքով յըջանային ողակն ամբողջական մասին: Խնդրում նախագահութեանը հենց այդպէս է դրել հարցը: Վարկենեւ Մարտի անգամներին հաշվառք, բլիշներին հաշվառք իր ներքին ներկայացում է մեր կազմակերպչական ամբողջական կարեւորագոյն նյութը:

Անհատական է, վոր պիտի ողակ պատգամավորները վոչ միայն հիշում են, այլ և շատ լավ գիտեն ՄՈՂՐԻ համամիութենական 4-րդ համագումարը վարողումը ԽՍՀՄ ՄՈՂՐԻ անդամների քանակութեան հետագա ամբան ողակներէ, մեր սեկիտային կազմակերպչական ամբողջական ողակների մասին: Պիտումն ինքնին ինքն հաշիվ է տալիս, վոր համագումարի հենց այդ վարողումները վիշում են, վոր ՄՈՂՐԻ շարքերի ամբան հարցը կազմակերպչական խոշոր հարց է, իսկ ՄՈՂՐԻ անդամների հաշվառման հարցը վաղուց արդեն քաղաքական կարեւորագոյն նշանակութեան է ստացել:

Ընկերներ, յետ պետք է ձեզ հիշեցնենք նաև այն, վոր մեր կուսակցութեանը հաշվառքի հարցերը քաղաքական մեծ բարձրութեան է հասցրել: Լինելով հասարակական կազմակերպչութեան, մենք պետք է հաշվառքի նշանակութեան վերաբերյալ կուսակցութեան այդ ցուցմունքներից կազմակերպչական անմիջական յեղրակացութեանների հանգենք:

Անցած տարում ՄՈՂՐԻ հետեւյալի նախագահութեանը լըջորեն ու կոնկրետ զբաղվեց այն հարցով, թե ինչպէս պետք է իրացնել ՄՈՂՐԻ համամիութենական 4-րդ համագումարի վարողումները,—թե ՄՈՂՐԻ անդամների հետագա ընդունելութեան և թե զլրավորապէս ՄՈՂՐԻ անդամների հաշվառքի մասին:

Նույն գիտեք, վոր ՄՈՂՐԻ հետեւյալի նախագահութեանը համագումարից անմիջապէս հետո կոնկրետ, ողակումով վարողում

ընդունեց ՄԱՊՐԻ անդամները հաշվառման սխառների մասին:

Առաջին անգամն էր, վար աշգրտի տյն վորոշում ընդուն-
վեց: Նախագահությունն այս վարոշումը հետազոտում էր մի
պիտանայի նպատակով:— հաշվառող դարձին ուղեբառի, վորով
ժողովար լինի տարեկան յերկու անգամ հաշվել և ստուգել, թե
ինչպես ենք մենք աճում և ինչ ուղղությամբ և բնթառում այդ
ամբ:

Հիմա ՄԱՊՐԻ անդամները հաշվառման սխառները խիստ
պարզացրած և: Այդ սխառները հետազոտություն և տալիս տա-
րեկան յերկու անգամ, առանց մեծ աշխատանք թափելու, ուժյալ
ներ աւնենալ ՄԱՊՐԻ անդամների քանակության մասին: Ինչպե-
սուք գիտեք, այս գիտքում մեկ անգամ պահանջում են միայն
պատմարային աղյալներ, իսկ յերկրորդ անգամ հենակումը պա-
հանջում և անդամների հաղմակերպություններից առ 1-ը հանվարի
մանքաման հաշվետվություն անդամների հաղմի մասին: ՄԱՊՐԻ
հանակումը վերահանդություն և սահմանել ՄԱՊՐԻ յաջաքան-
չյաւր հաղմակերպության անդամների հաշվառման վրա: Այդ
աշխատանքի վերահանդությունը հետազոտություն աղեց մի
ամբողջ շարք քաղաքական ու) հաղմակերպական յիզրակցու-
թյաններ հանել այս կամ այն առանձին հաղմակերպության
նկատմամբ, ինչպե՜ս և մի ամբողջ շարք ընդհանուր—սկզբուն-
քային պրությաններ սահմանել ՆԱՅՄ ամբողջ ՄԱՊՐԻ անդամ-
ների հաղմի մասին:

Համենայն դեպս այն քաղաք ձեռնարկումները, վար կիրա-
ռեց հենակումի նախագահությունը, այդ ձեռնարկումում տեղա-
կան հաղմակերպությունների համար աղանդների աշխատան-
քի այնպիսի վերահանդումը, վորը պետք և ցույց տար թե
անդամները թվի ամբ և թե հաշվառել սրինակելի դրվածքը,
այսինքն համամիութենական 4-րդ համագումարի պահանջների
լով կատարումը:

Իսկ թե՛ պատկեր ստացվեց տեղական հաղմակերպություննե-
րում: Մեռ կարծում եմ, ընկերները մեռքը սրտին դնելով պետք
և տան, վար համամիութենական IV համագումարի վորոշումնե-
րը ընդունվում էին միաձայն, գեռ աղելին, ընկերները ծափա-
հարում էին այդ վորոշումներին, սակայն տուն վերադառնալով
միջանի տեղական հաղմակերպություններ ցավոք սրտի մոռա-
քան այդ վորոշումները:

Միջանի տեղական հաղմակերպություններ, աղելի հիշո-
ւայ հաղմակերպությունները ղեկավարները, վորպես քաղաք-
ական աշխատողներ ու հաղմակերպիչներ, չհասկացան այն խնդիր
ները, վար համամիութենական IV համագումարը առաջադրել էր
ՄԱՊՐԻ 12 միլիոնանոց հաղմակերպության մասին: Այդ պատճա-
ռով նրանք սխալներ գործեցին,—չաղանդների ամման հարցե-
րի կատարման ստուգումը: Հաշվառող լավ հիմքերի վրա գնե-
լուն հայում էին վոչ թե իրրե քաղաքական գործի, այլ մի ա-
ղելարդ բնուի վրա, վոր աղել էր ՆԱՅՄ ՄԱՊՐԻ հենակ-
մը:

Բացի դրանից, միջանի հաղմակերպություններ ելի մեկ տեղ բեր-
ին համախոսի դատապարտված ու մերժված այն առարկությունը թ
չըջաններից տեղեկություններ չեն յեկել և այս սկզբունքով հա-
տարեցին իրենց աշխատանքը: Կարծես թե այդ տեղեկություններն
ինչ վար շնչավոր առարկա չեն, ունեն ղոտներ, կամ տնիվավոր և աղ
տանաւ մատուցով մեքենա չեն, վորը տկաք ելգործարկի ինչ, վոր մե
կը, և այդ տեղեկությունները հանգիստվոր կերպով պիտի մըա-
նեն յերկրային, մարդային ու հանրապետական կամրանների
դրաոնյակները: Մենք ունենք տանյակ փաստաթղթեր, վոր-
տեղ մանիքաղաքայն կամ սեղ թանաքով գրված կամ աղված
և.— զըջաններից տեղեկություններ չեն յեկել: Յեղ այդ պրում
են համամիութենական 4-րդ համագումարից և ՄԱՊՐԻ հենակ-
մի տեղաեկերյան աղենումից հետո:

Հետեվանքն ինչ՞ է լինում: Մի տարի աշխատել են, իսկ
աճում գրեթե չկա: Համենայն դեպս տնումը չնչին է,— 437000
հաղի: Ըստ ելության այդ մասին չգիտեք եր խոսել: Մեղանում
աճման հնաքավարություններին անաղաւ են, սակայն բանից
դուրս յեկավ, վար մենք տնումով գրեթե նույն մոկարդակի վրա
յե՛նք, վորը գոյություն ունեք մինչև ՄԱՊՐԻ համամիութենա-
կան 4-րդ համագումարը:

Այստեղ կան ջրջաններից, բշխներից յեկած ընկերներ,
վորոնք կարող են ամբխն դուրս դալ և տան.— Չվոչ, մեք բշխ-
ները, մեք ջրջաններն տնել են մի տարում: Այդ բարբաղին
միշտ և: Միջանիներն տնել են 30 տոկոսով, միջանիները—50
տոկոսով, միջանիներն ել ամբողջ 100 տոկոսով: Մտկայն, ըն-
կերներ, սխալ կլինեք, յեթե մենք հիմա բաժանանալինք

նրանով, զոր աճում են առանձին բլիշները, առանձին շրջանները Ինչու: Վարդենաե մեր կազմակերպությունն ամբողջովին վերցրած՝ աճում գրեթե չի տվել: Հարկավոր է արդարև կազմակերպությունների ուղղորդությունը դարձնել զույժ ե այն համապատասխան վրա, զոր աճում է այս կամ այն բլիշը, աճում է այս կամ այն շրջանը, այլ այն համապատասխան վրա, զոր այս կամ այն մարզային, յերկրային կազմակերպությունն ամբողջովին վերցրած՝ աճում է անթույլատրելի դանդաղությամբ, անթույլատրելի թերություններ:

Մեր կազմակերպության մեջ հոսունությունը դեռ հակադաս չափեր ունի: 1934 թվականի ընթացքում ստացված անդամագրություններից պարզվում է, զոր մենք ունենք 3.000.000 նոր անդամ: Անդամատուները ցույց են առել, զոր մենք ունենք ՄՈԳՐԻ գրեթե 12,000,000 անդամ: Իսկ յերբ հաշվեցինք փաստաբեկ յեղածը, դուքս յեկավ զույժ թե 12,000,000 այլ 8,684,000 և այդ նրանից է, զոր հոսունությունը շարունակվում է:

Ավելին հասնելու Ցեթե ուղղորդությունը դարձնենք այն համապատասխան վրա, զոր արդեն 1935 թվին տարածվել են 988,000 անդամագրություններ, ապա դուքս է դալիս, զոր մենք համառոտ են ա հաստատ ընթանում ենք զեպի այն դիրեկտիվի կատարումը, զոր Կենտրոնի սեպտեմբերյան պլենումը տվել եր 15 միլիոնանոց կազմակերպության մասին: Իսկ յերբ սկսում են հաշվել, ելին ունեն 8,600,000—է: Այդ խիստ վատ է:

Ինչպես դուք կարող եք տեսնել դիտարկումներից, մենք հասունություն է վատ հաշվառքի գոյությունը հաստատվում է նաև չպարզվածների խմբակով: Վիճակագրական հաշվառքի համաձայն յուրաքանչյուր խմբակում կան չպարզվածներ:

Այս բոլոր փաստերը ցույց են առել, զոր հաշվառման հարցերի նկատմամբ անհոգ վերաբերմունք է յեղել, զոր ընկերները հաշվառման հարցերը դնում են զույժ թե քաղաքականացում, այլ ազգային ձեռնարկներ, բյուրոկրատարար:

Առ 1-ը հունվարի անդամների հաշվառման արդյունքները ցույց են առել, զոր մի շարք կազմակերպությունների անդամների թիվը մոտավորապես անփոփոխ է մնացել: Որինակ՝ Բելուստիայում մինչև 1934 թվի հոկտեմբերի 1-ը կար 300,338 անդամ, իսկ 1935 թվի հունվարի 1-ին—291,481, Ազերբայջանում—

յեղել է 138.500 և 135.971. Ադով-Սեծովյան յերկրամասում 442-353 և 450,341 Սարատովի յերկրամասում 75.169 և 75.549. Ստալինգրադի յերկրամասում—59.168 և 61.253. Լենինգրադի մարզում—660.016 և 663.405. Իվանովի մարզում—234.728 և 242.456 Մոկաչայայա դեռ վիշինչ: Ավելի վատ է, յերբ Արևմտյան Սիբիրում, այդ ամենահարուստ յերկրամասում զույժ միայն չի աճել: ՄՈԳՐԻ անդամների թիվը, այլ նույնիսկ պակասել է.—Եթե յուր ժամկետներին անդամների թիվը յեղել է 192.000 և 171.422. Հյուսիսային Կովկասում—285.061 և 86.625. Սվերդլովյան մարզում—184.695 և 109.643.

Անդամներ կորցնելը,—այդ շատ ավելի վատ է, քան նույն տեղում մնալը: Այդ կատարյալ անդատախառնություն է հանձնարարված գործի հանդեպ:

Դրությունը, սակայն, առանձնապես ծանր է յերկաթուղային կոմիտեներում: Ցերկաթուղային տրանսպորտի յերկու միլիոն բանվորներից ու ծառայողներից ՄՈԳՐԻ շարքերում են 431.000-ը: Ցեկ այդ—27 յերկաթուղային կոմիտեների գոյություն պայմաններում 10 յերկաթուղային կոմիտեներ 10000-ից պակաս ՄՈԳՐԻ անդամ ունեն,—այսինքն յուրաքանչյուրը 2-4 հազար, շատ կոմիտեներ—5 կամ 6 հազար: Հապա ՄՈԳՐԻ յերկաթուղային կոմիտեի քաղաքագործի կամ նախագահի համար մեթ չի ունենալ ՄՈԳՐԻ միայն 3000 անդամ: Կան նաև այնպիսի յերկաթուղային կոմիտեներ, զորոնք ՄՈԳՐԻ անդամներ բոլորովին չունեն: Կա յուղափսի կոմիտե, վոլջ և առոզլ է, Խոբլեր դային հաց և ուտում, նաև ՄՈԳՐԻ փողեր և ուտում, բայց ՄՈԳՐԻ զույժ մի անդամ չունի: Ահա Մոսկվա քաղաքի շրջակա յերկաթուղին: Իսկ դուք գիտեք, ընկերներ, զոր այդ յերկաթուղիով, բոլոր կայաններով կարելի չի ունենել 2 և կես ժամվա զեպ, բոլոր կայաններով կարելի չի ունենել 2 և կես ժամվա ընթացքում: Կարելի չի ամեն ոք գնալ բլիշները: Ցերկաթուղային կոմիտեի քարտուղարն ինձ քաջաբանեց՝ հեռայալը.—«ընդամենը մի տարի չի, զոր յես գոյություն ունեմ, ել թիչ անդամներ կարող եմ ունենալ, իսկ ՄՈԳՐԻ անդամների, մասին մինչև այժմ ինձ տեղեկություններ չեն հասել: Հիրավի այդ տեսակետի առիթով լինելը շատ դժվար է համոզել մի ընկերոջ, զորը համարված է, թե մեկ տարվա ընթացքում ՄՈԳՐԻ զույժ մի անդամ չի կարելի ընդունել:

ՄՈԳՐԻ անդամ բոլոր յերկաթուղայինները պետք է հիշեն:

Քն ՄԱԳՐԻ համաժողովներն առաջին 4-րդ համաժողովարում ինչ եր
տալով յերկաթուղային տրանսպորտի մասին, և յեղրակացու-
թյուններ հանեն իրենց նկատմամբ Տրանսպորտում ՄԱԳՐԻ կազ-
մակերպության այդպիսի գրություն տալիս չի կարելի հանդու-
րելը

Քուր կազմակերպությունները պետք է լավ ըմբռնեն, վոր
նորգային Միության ՄԱԳՐԻ 15 միլիոնանոց կազմակերպու-
թյուն խնդիրը այժմ զբաղեցնում է մեր առաջ, վորպես մի խնդիր, վոր
ընդ պետք է լուծել հենց այժմ, առանց մի օր կարգնելու, ևնու-
րից քաջ չթողնելով նպատակները պայմանները:

Այսինքն պետք է հասկանալ, վոր առանց անդամներն հաւաքու-
ման, առանց հասկանալի հիմն հիմքերի վրա դնելու յերազմել ան-
գամ չի կարելի մեր տարերի անհամ հաշիվ:

Պետք է հասկանալ, վոր մենք կենդանի, արթուն արդանիդ
ենք, և յեթե մեր շարքերը չափեն, ապա այդ կենդանակի, վոր
առկայ կազմակերպության մեջ փոփոխություն չկա վաղ մի վերահա-
սույթում այն ցուցումների հիման վրա, վոր ավել և 17-րդ կուս-
համագումարը:

Պետք է հիշել, վոր այդ խնդիրները կենդանի մարդիկ են
լուծելու: Իսկ այդ նշանակում և, վոր մենք մեր անդամները վաղ
մասնային պետք է դորանավաճենք այդ կարիվորադույն քաղա-
քական խնդիրները լուծելու համար:

ՄԱԳՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԴՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

Ահա թե ինչու, ընկերներ, առկա ՄԱԳՐԻ անդամների հաշ-
վառման հանրադրումները և այդ հանրադրումներում ունենա
լով խիստ չափ քաղաքական մոմենտներ, մենք պետք է ամենից
առաջ հարց դնենք, արդյոք բավականաչափ ուժեղ են մեր
ՄԱԳՐԻ արձանային կազմակերպությունները, թե ոչ դրու-
թյուն մեջ և մեր շրջանային ուղակի: Ըստ իս այդ հարցի պատաս-
խանք կարող է լինել. — Շրջանային ուղակի դրույթներ
պետք է համարվի անբավարար:

Գլխավորն անհրա յեն ՄԱԳՐԻ շրջանային կազմակերպու-
թյուններից, այն էլ լավ կազմակերպություններից յեղան ըն-

կերներ: Զի կարելի ասել, թե մեղանում յեղան բարձր շրջանային
կազմակերպությունները վատ են աշխատում: Մենք ունենք հա-
շարի աշխատող շրջանային կազմակերպություններ, վորոնք կա-
րողանում են մասնաճյուղներին մարիլիդացիայի յենթարկել այն կամ
այն կազմակերպական-քաղաքական խնդիրները լուծելու համար:
Ունենք շրջաններ, վորոնք զննելիք արխիվներ են ցույց տա-
լիս, թե ինչպես պետք է դատարարել և անհնգել ակտիվի կազ-
մերը: Ունենք հիմնալիք շրջաններ, վորոնք կարողանում են աշ-
խատանքը վերահասարակ այնպես, ինչպես պահանջում է հա-
սակցությունը, ինչպես պահանջում է ժամանակակից դրությու-
նը:

Բայց և այնպես չի կարելի մոռանալ այն փաստը, վոր նախ-
դային Միություն 2.637 վարչական օրգաններից միայն 1.532 օրգան
ներում գայություն ունեն ՄԱԳՐԻ կազմակերպություններ: Այլից քան
1000 շրջաններում ՄԱԳՐԻ շրջանային կազմակերպություններ
բուրգովին չկան: Իսկ ընկերները նույնպես են ու աղաքում, թե
դրություն չունենող շրջանային կազմակերպություններից յերբ
են «տեղեկություններ դառնում:

Կյան կազմակերպություններ, վորոնք այդ անսահման զոր-
քուն անշուշտ անբարեհաջող վերահասարակ և, վորպես
կազմակերպությունների անդամները, վորոնց յեն կթվան, — ասեն
թե ինչու չեն այդպես լինում:

Աղբյուրներում 59 վարչական շրջաններից ՄԱԳՐԻ կազմակերպու-
թյուններ կան միայն 27 շրջաններում: Դրանք յերաժամանում 79
վարչական շրջաններից ՄԱԳՐԻ կազմակերպություններ կան 35-
ում: Խաղախոսներում 131 վարչ. շրջաններից ՄԱԳՐԻ կազմակեր-
պություններ կան 60-ում: Հյուսիսային Կովկասում 85 վարչ. շր-
ջաններից կազմակերպություններ կան 14-ում: Արևելյան Սիբի-
րում 72 վարչ. շրջաններից — միայն 32-ում: Մարտավի յերա-
մասում 50 վարչ. շրջաններից ՄԱԳՐԻ կազմակերպություններ
կան 21-ում: Սոսիսկային յերաժամանում 43 շրջաններից — միայն
7-ում: Սվերդլովյան մարզում — 64 վարչ. շրջաններից — միայն 30-
ում: Արևմտյան մարզում 71 շրջաններից ՄԱԳՐԻ կազմակերպու-
թյուններ կան 34-ում: Կուրսկի մարզում 62 շրջաններից — միայն
29-ում յեղ այն:

Անդամների հաշվառքը մեզ ցույց տվեց, վոր այդ եղանակ

Քերականը կա յուրաքանչյուր շրջանում: ՄՈԳՐԻ կազմակերպությանն օգուցյալն ունեն լույս տալով շրջաններում: Յեղ թող ընկեր գործողները տալու բաներ չլուծեն այն մասին, վար նրանց մոտ հաշվառում ընդգրկված են միայն 23 շրջաններ, համեմատյալ շրջաններ, վորոնք հաշվառում չեն ընդգրկված, թեպետ այնտեղ կենսական կազմակերպություններ կան: Այսպիսի հրաշքներ չկան ձեռնարկում: (օղիդ՝ «կան, այո»):

Ճիշտ է, ընկ. Յակովլև: Այսպես նստած է ընկ. Միլին, ՄՈԳՐԻ Կիրովյան Ֆերկրկոմի քարտուղարը: Վորքան ինչ հայտնի չե, Կիրովյան յերկրամասը կազմվել է Գորկու յերկրամասից, և որինտի, հայտնի չե, վար Վերկովինսկու շրջանում կազմակերպության չի յեղել, իսկ դուք համոզում ե ազատացում եյիք, թե յեղել ե: Ձեզանում, Կիրովի յերկրամասի այնպիսի կետերում, ինչպիսին են Սլոբոդսկայան և Նալտուրինը, մեռած կազմակերպությաններ են յեղել:

Նստ լավ կլինի, յեթե տեղական կազմակերպությունների համապատասխան ղեկավարները տան, թե բերված փաստերը հիշատակեն, և ազատացնեն, թե գործող կազմակերպություններ կան ըՄՁՄ բոլոր շրջաններում: Մակայն մեղանում այդպիսի հրաշքներ առայժմ նույնպես չկան: Իսկ հակառակ փաստեր կան: Կենտրոնում 583 շրջաններում ընտրովի հեռադատություն կատարեց: Յեղ պարզվեց, վար այդ 583 շրջաններից 110-ում ՄՈԳՐԻ կազմակերպություններ բոլորովին չկան:

Կենտրոնը 110 շրջաններից հազարապարկյալն է ստացել, վար այնտեղ չկան ՄՈԳՐԻ շրջկոմներ, աշխատանքը քայքայվում է և այլն: Հետաքրքիր է, վար այդ փաստերի մասին Կենտկոմին հաղորդում եյին վոչ թե ՄՈԳՐԻ համապատասխան հանրապետական, յերկրային, մարզային կոմիտեները, այլ ՄՈԳՐԻ շարքային տնտեսները և համապատասխան շրջանային խորհրդային կամ կոոպերատիվ կազմակերպությունները:

ՄՈԳՐԻ օտարային տնտեսները 30 օրջաններից հազարեցին թե այնտեղ բալտովին չկան ՄՈԳՐԻ վոչ օրջաններ, վոչ ել բոլորներ:

Ուրիշ 30 շրջաններից ՄՈԳՐԻ օրջաններ և բոլորների քաղաքայալյան մասին Կենտկոմին հաղորդեցին ուրիշ կազմակերպություններ: Ո՞վ հետաքրքրվեց գրանով: 4 շրջաններից գրում են հաշվառման շրջկոմները, 10 շրջաններից — կոմյերիտներ:

Թյան շրջկոմն էր, 5 շրջաններից — շրջարձիմները, 5-ից — Պալը-Ավիաքիմի շրջկոմն էր, 3-ից — լուսաբանները, մեկ շրջանից — շրջապատմությունը, ելի մի շրջանից — շրջանային առաքիչը և վերջապես, ելի մի շրջանից — սկամբանդանության շրջարևուրդը: Նույնիսկ հաշվառման ղեկավարակերպությանը կարող ե վորոշակի առել, թե այնինչ շրջանում չկան ՄՈԳՐԻ կոմիտե և բոլորներ, իսկ յերկրամասերի մի քանի ղեկավարներ առում են, թե կան, միայն թե շրջաններից տեղեկություններ չեն ստացվել:

18 օրջաններից գրում են, թե ՄՈԳՐԻ օրջաններ չկան, այլ կան ՄՈԳՐԻ տառանդին բոլորներ և նույնիսկ տնտես տնտեսներ, վորոնք աշխատում են ինքնահոսի կարգով, առանց վերին մեկի ղեկավարության: Մի շրջանից հաշվառման շրջկոմի քարտուղարը գրում է, վոր այդ շրջանում կա 11 բոլոր և 185 տնտես: Պալը-Ավիաքիմի շրջանային խորհրդի հաշվառմանը գրում է, թե շրջանում կա մի բոլոր: Յերեք շրջանների մասին գրում են, թե կազմակերպություններ կան, բայց վոչ մի աշխատանք չի կատարվում: Այդ մասին մի ղեկավար հաղորդում է ՄՈԳՐԻ տնտեսը, յերկրորդ ղեկավար — ՄՈԳՐԻ շրջկոմի կազմայալային տնտեսը: Յերրորդ շրջանից հաղորդում է ինքը, ՄՈԳՐԻ շրջկոմի տնտեսը:

6 շրջաններից ՄՈԳՐԻ տնտեսները հաղորդում են, վար ՄՈԳՐԻ շրջանային կազմակերպությունները բոլորովին քայքայված են, իսկ 23 շրջաններից շրջկոմների կազմ-բուրոները հաղորդում են, վար սկզբել է աշխատանքի ծավալումը:

Այժմ կմտնանք մի քանի կոնկրետ փաստեր, վորոնք վերաբերում են առանձին կազմակերպություններին:

Միտում եմ Արևիկայան Սրբիթից: Այնտեղ կա Կիսամանովսկի շրջան: Կոմյերիտության շրջկոմը մեղ գրեց. — «ամյալ կազմակերպությունը գոյություն չունի»: ՄՈԳՐԻ յերկրկոմին մեր ազատ այն ցուցմունքին, վոր նա պետք է միջոցներ ձեռք առնի այնտեղ ՄՈԳՐԻ շրջկոմ ստեղծելու համար, — յերկրային կոմիտե տնտեսներ, թե Կիսամանովսկի շրջանում 1934 թվականի մարտին կրավորվեց շրջանային կոնֆերանս, թե 1934 թվականին այդ շրջանը տնտեսավարների յեկամային նախահատիվը կատարել է 18 ա., կամ պլանի 2,6 օղիսը:

Գառնությանը դրանով չի վերջանում: Յերե մենք մասնա-

նշեցինք յերկրպարս, վոր յեթե Կիսմանովսկի շրջանը 16 աւար-
անգամավճար և հազար, ապա նա պետք է առանց մեր ազգա-
նշանին աղաւելու միջոցներ ձեռք առնի շրջանային կազմակերպու-
թյանն աւելցանելու համար, Յերկրպարս իր նոր նամակով պա-
տաւորանց հետեւալը.— «1934 թվին Կիսմանովսկի օրոնք մե-
տերամատում վերջինը չէր, մանավանդ վոր մենք մեզ պրէկ ենք.
վոր նա 1934 թվականի մարտին շրջանային կոնֆերանս և գու-
մարել: Անա թե ինչու 1934 թվին մենք առանձնապէս հարկա-
վոր չենք համարում հրահանգիչ ուղարկել այդ շրջանը»:

Տես հարց եմ աւելի, յեթե Կիսմանովսկի շրջանն առաջա-
վոր և համարվում, հապա ձեզանում, Արևմտյան Միւրիքում վեր-
ն և վերջին շրջանը:

Յարտավի յերկրամասի Տամայինսկի շրջանից հաղորդում
են.— «ՄԱԳՐԻ աշխատանք չկա: Հուլիսին ստանալ առաւելցեցին: Այս հաղորդում և ընկ. Բելյանայի ստորագրութեամբ: Այս առ-
թիվ մեր արած հարցումին մենք ՄԱԳՐԻ յերկրպարսում բացա-
ռութեամբ լսեցինք, թե Բելյանան ՄԱԳՐԻ շրջանի կազմաւորու-
նախադան և, վոչինչ չի տնու, կազմակերպութեանը չի աշխա-
տում:

Բաշխարհայում կա Ուշալինի շրջան: Այնտեղ «ՄԱԳՐԻ շրջ-
ան չկա: Բայց ցուցմունքներն աւ նամակները կուտակվում են
կուտակեցութեան շրջանում: Այդ մասին հաղորդել եր ՄԱԳՐԻ
մարզկոմին և նրանից խնդրել եյին շրջան կազմակերպել: Մին-
չեմ այժմ ՄԱԳՐԻ մարզկոմից վաղ վաղ չի յեկել: Յանկալի յե ներ-
գործել ՄԱԳՐԻ մարզկոմի վրա: Այս մասին հաղորդում և կու-
տակեցութեան շրջանի գործերի վարչ ընկ. Դայնուլինը:

Դիւրի 2 ր 2 ա ն ի ր (Աղբերան) գ ր ու լ ւ ն —
«Դիւրի շրջանում ՄԱԳՐԻ կազմակերպութեան կա, բայց կեն
ստեան չի: ՄԱԳՐԻ կազմակերպութեան կա, բայց կենսունակ
չի: ՄԱԳՐԻ անգամ,— շրջարձկովի գինիւրական անգամի վարչի
Յակալովա:

Կիյովի մարզի Բարեշևսկի շրջանից գրում են.— «Ձեռներդ-
ված ՄԱԳՐԻ կազմակերպութեան չկա: Դեկտեմբրական չկա: Ան-
տես ենք արել: Բայց և այնպէս, աշխատանքը կհարգաւորենք:
Մասնաւոր բացիլը, հարցը գրել ԼԵՅԵՄ շրջանի բյուրոյի
նիստին: Կուտակ, ԼԵՅԵՄ շրջանի, պրոֆեսորը և այլ ներ-

կայացուցիչներից ստեղծեցինք ՄԱԳՐԻ կազմաւորու: Աշխատան-
քը կհարգաւորենք: Վոչնչաներով ԼԵՅԵՄ շրջանի քաղա-
պար՝ Կապան:

Ազով-Յովնովյան յերկրամասի Տրմայինսկի շրջանից.— «Մեր
շրջանում գեկտեմբեր ամսում ՄԱԳՐԻ կազմակերպութեանը լավ
եր աշխատում: Տվյալ մամանակում հայտնի չի ուր և անհայտա-
ցել քաղաքաւոր, վորին պատան հանձնաժողովը վարել և կու-
տակեցութեանից: Գանակի մասին տեղեկութեան չունեն: Կա-
լույններով Համ Կ (բ) Կ Տրմայինսկի շրջան, ՄԱԳՐԻ անգամ
Գոգիբին:

Անա պատկերն առանձին յերկրամասերում մարդերում տես թե
ինչ գրութեան մեջ և այնպէս: Անա թե ընտրովի կապաւորու-
թեանն ինչ քայլ աղկեց կենտրոնական կոմիտեին:

Այստեղից յերկրակապութեանը,— չեն կառարկում ՄԱԳՐԻ
Համաժողովին ԿՎ համագումարի այն գրեկիցիւնը, վոր Խո-
նրդային Միւրքյան առանց բացառութեան բայտ վարչական օր-
ջաններում պետք և ստեղծել ՄԱԳՐԻ կազմակերպութեանը: ՄԱԳ-
ՐԻ համարապետական, յերկրային, մարզային կոմիտեները չեն գե-
րակառուցել իրենց աշխատանքը այն գործունեների հիմունքով,
վոր ՄԱԳՐԻ Համաժողովին ԿՎ համագումարը և կենտկոմի
ՎԻ պիւնումն ընդունել եյին ՄԱԳՐԻ ստորին կազմակերպութեան-
ների գեկտեմբերան նոր մեթոդները մասին:

Մի քանի շրջաններում գայութեան առնեն ՄԱԳՐԻ «վարչի»
բնիշներ, վորոնց վաղ վաղ հաղվի չի առնում, վաղ վաղ չի գեկա-
վարում:

Այստեղից և բղնում շրջանային ոգակի կազմակերպչական
ամրապնդման խնդիրը:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ ԴԱՍԱԿԱՐԳԱՅԻՆ ՁԳԱՍՏՈՒԹՅՈՒՆՆ Ե

Նշմանային ողակի կազմակերպչական ամրապնդումը պետք
և կանկրեա արատաւայովի գլխավորապէս հետեւյալով.—

ՄԱԳՐԻ աշխատանքի բոլոր ճակատամասերում տնին կերպ
ուսիկացնել հեղափոխական դատակարգային զգասութեանը:

ՄԱԳՐԻ շրջանի կազմակերպչական դերը բարձրացնել մին
76 քաղաքական խնդիրների մակարդակը:

հաղթակերպել ՄՈԳՐԻ օրջանային ախօրի սիսեմասիկ դաս
սիտակարյունը՝ պրոլետարական ինտերնացիոնալիզմին հաժա-
տարիմ լինելու վազով:

Յեւ ուզում եմ ավելի մանրամասն հանդ պահել զգաստու-
թյունն ուժեղացնելու հարցերի վրա և կաշխատեմ համոզել ձեզ
վոր յերբ խոսում ենք զգաստության մասին, կորկավոր և ամե-
նից առաջ հասկանալ, վոր խոսքը 90 առկառով պետք և լինի
կենդանի մարդկանց մասին, վորոնք անորինում են ՄՈԳՐԻ շըր-
շանային հաղթակերպությունների ոչխամանքն ու բախալ:

Այտակզ, պլենումում, մենք պետք է հիշենք ընկ. ՄՍԱԼԻՆԻ
մեզ համար խիստ ազատկար խոսքերը, վոր պարտավոր և գիտե-
նալ յուրաքանչյուր մարդկան: Ընկեր Մատլինը 1933 թվի հուն-
վարյան պլենումում զեկուցելով առաջին հնգամյակի արդյունք-
ների մասին, ասում եր հետեվյալը.

«Զի կարելի ասել, թե այլ նախկին մարդիկ իրենց վե-
նասարար ու հաղային մեքենայություններով կարող են
մի բան փոխել իմ չՄ այժմյան գրության մեջ: Նրանք չա-
փաղանց թաւլ ու տնգոր են, վորպետի կարողանան ընդ-
գիմակալել խորհրդային իշխանության ձեռնարկումներին:
Բայց յեթե մեր ընկերները չդիմելին հեղափոխական զգաս-
տությամբ և գուրո չվանդեն իրենց պրակտիկայից քաղըն-
նիական-բարենդի վերաբերմունքը գետի հանրային սեփա-
կանության գաղության ու հաղաթական փորձերը, ապա
նախկին մարդիկ կարող են քաղաքականապի չարիք պատհա-
ռել:

Գեաք է նկատի ունենալ վոր խորհրդային պետության
զորության անումն ուժեղացնելու յի մեռնող դատակարգե-
րի վերջին մնացորդների գիմաղբությունը: Զենց այն պատ-
հառով, վոր նրանք մեռնում են և իրենց վերջին սրերն են
հաղում, նրանք անցնելու յեն հարձակման մի ձեղից հաղ-
աղում, յբանք անցնելու յեն հարձակման մի ձեղից հաղ-
աղում: Այլ, ավելի նոր ձեղերի, դիմելով շնակչության հե-
տամնաց խաղերին և նրանց մորիլիզացիայի յենթարկելով
խորհրդային իշխանության դեմ: Չկա այնպիսի դոմու-
թյուն ու զրգապատւություն, վոր այդ նախկին մարդիկ
չբարդելին խորհրդային իշխանության վրա և վորոնց շուր
չը չփորձելին մարիլիզացիայի յենթարկել հետամնաց սար-
բերին: Այդ հոգի վրա կարող են վերականգանանալ ու շար

վել հաղանդափոխական նին կուսակցություններին՝ հանր-
ների, մենչեվիկներին, կենտրոնի ու ծայր յերկրների բուր-
ժուական նացիոնալիստների ջախջախման խմբերը, կարող
են վերականգանանալ ու շարժվել հաղանդափոխական ապա-
ղիցիոն տարրերի ընկորները՝ արոցիկստանների և աջ աւելո-
նիստանների խմբից: Այդ, ինարկե, ստրոսփելի չի: Բայց այդ
ամենը պետք է նկատի ունենալ, յեթե մենք ուզում ենք
աքաղաքյամբ և առանց առանձին դրերի վերջ տալ այդ
տարրերին:

Ահա թե ինչու հեղափոխական զգաստությունը հենց այն
հաղությունն է, վոր այժմ առանձնապես անհրաժեշտ է
բաղնիկներին համար»):

Յեղ ահա տեսեք, առանձին հաղակերպություններում, տ-
ռանմին զեկավարների մոտ ինչ և գուրո գալիս այն հանդաման-
քի չնարելով, վոր նրանք մոռանում են ընկեր ՄՍԱԼԻՆԻ ցուց-
մունքները, կորցնում զգաստությունը:

Իվանովի մարզում կա ՄՈԳՐԻ Ալեքսանդրովյան շրջան: Այտակզ
շրջկոմի քարտուղար է յիդել ընկ. Յիրկովը: Այնտեղ, ինարկե, կա
շրջպրոֆխորհուրդ, ինչպես և ամեն մի շրջանում: Հայտնի չի ինչու
շրջպրոֆխորհուրդը շրջանում իրեն կարծում է ՄՈԳՐԻ տեր և
ընդունում է հետեւյալ վորոշումը. — Յիրկովին հանել ՄՈԳՐԻ աղ-
խատանքից, նշանակել պրոֆաշխտատանքի, իսկ վոմն Յելզմանի
նշանակել ՄՈԳՐԻ շրջկոմի քարտուղար: Վոչ վոր Յելզմանից
փառաթուղթ չպահանջեց ու չստուգեց, այն պատհառաբանու-
թյամբ, թե քանի վոր նա ստարյերկրացի յի, ուրեմն քաղեմի-
պանաւ և: ՄՈԳՐԻ մարդկամի քարտուղար Կրիվիկովը 3 օրից
հետո հետախոսով իմացով, վոր այնտեղ այդպիսի շիմատուն
վորոշում և ընդունվել, և կուսակցության շրջկոմի քարտուղարի
տեղակալ ընկ. Պլատոնովին հաղորդելով, թե իր մոտ այդպիսի
քաղեմիպանաւ չի դրանցված, պահանջեց հանել Յելզմանին:
Շրջպրոֆխորհուրդը, լինելով ՄՈԳՐԻ հաղակերպության անկոչ
տեր, վորոշեց սպասել ելի 2—3 օր և աղարկել: Իսկ Յելզմանը
վերցրեց ՄՈԳՐԻ 231 օուրի գրածը, ՄՈԳՐԻ շրջկոմի փառա-

*) Ստալին, ընկերների մարցերը, Ծ.դ հրատարակ. լրացում,
1933 թ. էջ 27 (ուսու):

թղթերը ցանքի, փոխառութեան կամպանիայի և այլ մասին, ու անհայտացաւ: Նրան փնտրեցին ու գտան սակմանում: Գործից, զոր նա համակենտրոնացման համարից փախած լրտես է:

Ուրիշ դեպքերում մարդիկ չեն հասկանում, զոր գոնազան ժուլիկներէ կողմից ՄՈԳՐԻ միջոցները զառնելը նույնպէս մեկըն և գոտակարգային պայքարի ձևերից: Ֆլանշայի ՄՈԳՐԻ քաղկոմում, իբրև քարտուղար, աշխատում եր Չալանը: Նրանից առաջ աշխատում եր Վոմն Հուսեյնովը Հասանը: Հուսեյնովից առաջ, 4 ամսով քննաքննում—հուրբանովը: Կուրբանովից առաջ 3 ամիս աշխատում եր Ալիեը: Ալիեից առաջ—Ախուրդովան: Մրանք բոլորն աշխատում էին բացառապէս իրենց ողորկ համար: Անդամավճարները հաժախում էին միայն իբրև իրենց առիթը: Իսկ յերբ Հուսեյնովը փախավ, իր հետ վերցրեց 4 հազար ռուբլի Ալիեը վերցրեց 4500 ռուբլի, բացի գրանից, Ալիեն ու Հուսեյնովը 4700 ռուբլու փոխառութեան պարտատուները բաժանեցին իրար մեջ:

Յերբմն ՄՈԳՐԻ շրջկոմների քարտուղարներն են նշանակում այնպիսի մարդկանց, վարենք՝ բոլորովին չեն հարող կառարել այդ մեծ աշխատանքը, բայց գոտակարգային թշնամու ձևաքով կարող են լայնորեն օգտագործվել իբրև զենք ՄՈԳՐԻ գեմ:

Անա, որինսկ, Սալյանի շրջանն Աղբրեշտում: Հետախուզողը գտաւ և այդ շրջանը: Յերկու ոչ նա փնտրում և շրջկոմի քարտուղարին: Յերբ սկսեցին քննել ՄՈԳՐԻ գործերը, պարզվեց, զոր շրջկոմում վալինչ չկա, բացի այն գործից, վարին կարգած ՄՈԳՐԻ Կենտրոնական Կոմիտեի շրջաբնակաւները: Յակա: ՄՈԳՐԻ շրջկոմի քարտուղարը գողափաւ լուսնը այդ գործի մասին, վորովհետև նա իմեմ անգրագետ և, իսկ Կենտրոնական ուղարկվող նամակները գրում եր վալ թե նա այլ իր յեղաւրը: Նշանում չկան վալ ըլիշներ, վալ շրջկոմի նախագահութեան, իսկ ինքը, քարտուղարը չեւ կարող կառարել աշխատանքը, վարովհետև իմեմով ափսոս գործ անալ, մա բնգումակ չեւ վալ մի աշխատանքի:

Անա թե, ընկերներ, ինչպիսի մարդիկ են ընտրվում յերբմն, այն ժամանակն, յերբ նկատաւանաւ, գոտակարգային գոտաութեան հարցը գրվում և իր վողջ սքալթյամը:

Յյա պատճառով է, զոր պննումի պատգամովներին բա-

ժանգած առաջարկներում կոնկրետ գրված և այն հարցը, թե ինչպէս պիտի կազմակերպվի ՄՈԳՐԻ շրջկոմի նախագահութեանը: ՄՈԳՐԻ շրջկոմի նախագահն ու քարտուղարը պիտեւ և վալ միայն ընտրվեն, այլև անպայման հաստատվեն ՄՈԳՐԻ վերագոտա կազմակերպութեաններին:—ՄՈԳՐԻ յերկրային, մարդային կոմիտեների կողմից: Առանձնապէս ընդգծում ենք, զոր ՄՈԳՐԻ շրջկոմի քարտուղարի պաշտոնն բնագովի լի և այդ պաշտոնի համար պիտեւ և միայն ընտրել, և վալ թե ուղարկել անալին հանդիպած չգործադուրկին՝ կամ ոտարերկրացուն, պատճառաբանելով, զոր յեթե նա չոտարերկրացի լի, ուրեմն չբաղմի-գրատն է:

Մրան պիտեւ և ավելացնել նաև այն, զոր այդ զեկավար կաղերքի հաշվառքը պիտեւ և համարվի ՄՈԳՐԻ յերկրային ու մարդային կոմիտեների ամենաառաջին պարտականութեանը:

Ժամանակ և վերջ առ այն խառնաշփոթութեան, զոր գոյալթյուն ունի Վորենմի, Կուրակի, Սաալինգրադի, Սարատովի կազմակերպութեաններում, ուր չգիտեն, թե ով և նստած ՄՈԳՐԻ շրջկոմում, ինչքան ժամանակ և աշխատում, ում կողմից և նշանակված և այնտեղ ինչ և անում:

ԱՇԽԱՏԱՆԻ ՎԵՐԱԿԱՍՈՒՑՈՒՄՆ ԱՆԲԱՎԱՐԱՐ Ե ԸՆԹԱՆՈՒՄ

Ընկերներ, կազմակերպչական աշխատանքը մինչև քաղաքական գծի մակարդակը բարձրացնելու ուղիները ցույց են տըրված 17-րդ կուսամտագումարի վորոշումներում: Այստեղ մենք պիտեւ և հիշենք միայն մի բան.—կուսակցութեան 17-րդ համագումարում ընկ. ՄՍԱԼԻՆԻ աված պատմական զեկուցումը պիտեւ և սեղանի գիրք լինի յուրաքանչյուր մարդկանի համար: Մենք այդ զեկուցումն հիմունքով պիտեւ և սովորենք, թե ինչպէս վերականուցենք մեր ՄՈԳՐԻ կազմակերպութեանը, վորպեսզի համարեն նորանոր հաջողութեաններ ձեռք բերենք մեր աշխատանքի առաքելովում:

Մինչդեռ ՄՈԳՐԻ շրջանային կազմակերպութեանների զեկավարումը բարելավելու ուղղութեամբ այդ վերականուցումը խիստ թույլ ու ցանցալ և ընթանում:

Կերբմ միջանի որինակներ, վարենք ցույց են տալիս, թե

մեր տեղական կազմակերպություններում ինչպես և գնում վերահսկողությունը, մասնավոր շրջանին ուղեկու տեսակետից:

1934 թվի գեղատեղիների 13-ին նիստում Երևանի ՄՈՂՐԻ Կենտկոմի նախագահությունը: Այդ նիստում նախագահությունը լսում է ՄՈՂՐԻ շրջկոմների գեղացույցումները, — միանգամից 6 շրջաններից, — Կոհանդ, Նախանդան, Հոկտեմբերյան, Վրախտարական, Լենինյան Սառլիսյան շրջաններից, ինչպես և Ֆերգանի ու Բուխարայի խմբերի մի շարք շրջաններից: Այնուհետև ընդունվում է այսպիսի մի վերջում:

«... Հաշվի առնելով, զոր Արևմտաքսում և այլ կապիտալիստական յերկրներում հեղափոխական գիթխաբի շարժումն և բանվոր գոսակերդի դեմ սպիտակ տեռորի ուժեղացման առնչությամբ անհրաժեշտ է ուժեղացնել ՄՈՂՐԻ կազմակերպության գործունեությունը, Ուղերհստանի ՄՈՂՐԻ Կենտկոմի նախագահությունը ախտիվի, շրջկոմների քաղաքապետների մասնակցությամբ անհրաժեշտ է համարում կերտել հետևյալ գործնական ձևանարկումները...»:

Հետևում է մեկ ու կես էջ, վորոնք պարունակում են այսպիսի ճկոնկրետ գործումներ. — «Բարագանել... ուղղորդություն գործնել... աշխուժացնել... ճշտել... հատուկ ուղղորդություն գործնել... ուժեղացնել միջոցների մարլիզացիան... կադրացիլ աշխատանքը...» և այլն:

Ահա ՄՈՂՐԻ շրջանային կազմակերպությունների ճկոնկրետ գեղատեղիությունը:

Հանրապետական, յերկրային, մարդային կոսիտենների հրահանգիչներն ինչպես են ուղեում ՄՈՂՐԻ շրջանային կազմակերպություններին: Շատ վատ: Գոմելի կազմակերպությունն այն ուղղակի հարցին, թե արդյոք ընկերները բավականաչափ ուղեություն ստանում են Բելուսուսայի ՄՈՂՐԻ Կենտկոմից, — պատասխանում է. —

«Միանգամայն բավարար ուղեություն ենք ստանում, յեթև ուղղորդության առնենք Կենտկոմի հրահանգչական տերտանալի բոլորովին թույլ ընտրությունը և նրա թույլ պատասխանությունը: (Միծաղ):»

Մվերդուկից վոչ հետո գտնվում է շրջանային խոշոր կենտրոն Պերմ: Մի ժամանակ Պերմի կազմակերպությունը լավ

էր աշխատում: Արդյոք նա թնչ ուղեություն է ստանում Մվերդուկի մարդկոմից: Նույնպես վատ: Ահա թե ինչ է ստան Պերմի քաղկոմը. —

«... 1934 թվին ՄՈՂՐԻ մարդկոմը համարյա ուղեություն չի ցույց տվել: 1934 թվականի փետրվարից մինչև հիմա չըլկոմը հաշվառվություն չի տվել մարդկոմի նախագահություն, մինչդեռ Մվերդուկից հետո մենք ամենախաղորդակերպություն ենք մարդկոմ: Հեղափոխությունը յեղել է թղթի վրա: Վերջին ժամանակներս զգալի բարեկալում է նկատվում, — հրահանգչի շրջագայություն, մարդկանց գործուղումը մարդկոմ և ընկերական գրագրություն կանոնադրում: Սակայն ուղեք է նշել, վոր այդ բավական չէ...»:

Աղբրեջանում կա Շամխոբի շրջան: 1935 թվի մարտի 16-ին այդ շրջանը ընկեր Սաասովային ուղարկում է հետևյալ բովանդակությամբ մի նամակ. —

«Աղբրեջանի ՄՈՂՐԻ Կենտկոմից մենք վոչ մի գեղատեղություն չենք ստանում: Հաճախ մենք գրել ենք Բաղու, Աղբրեջանի ՄՈՂՐԻ Կենտկոմին, գրականության, պլակատներին և դանադան նյութերին հայտեր ենք ներկայացրել, սակայն վոչ մի պատասխան չենք ստացել: Ուղղակի մանրապանք գրելուց: Մեր շրջկոմին նախահաշիվ չեն ուղարկել: Այսոք արդեն մարտի 16-ն է, իսկ մեր փետրվարի աշխատավարձը դեռ չեն ուղարկել: Յեղած միջոցները մենք փոխանցել ենք Աղբրեջանի ՄՈՂՐԻ Կենտկոմին, այնպես վոր նույնիսկ գրասենյակային ծախքերի համար միջոցներ չունենք...»:

Այժմ կալատմամ ընկ. Ֆալենտինի, — լավ քաղկոմի գրասենյակ, Ոգեսայի մարդի Կախովկայի շրջանի ճկոնկրետ Պերմիկոպ խորտանտեսության բանվորի նկատմամբ յեղած բյուրոկրատիկ վերաբերմունքի մասին. —

Յես այդ ուղում եմ պատմել, վորովհետև յերբ յես ընկ. ընկ. Վասիլենկոյի ու Գուլուսենկոյի հետ յեղա Ուկրաինայի կոմկուսի (բ) Ոգեսայի մարդկոմի քաղաքապետ ընկ. Վեգերի մոտ, վերջինս ինքը ընկ. Ուսկիսի ներկայությամբ ասաց, վոր յեթև առհրաժեշտ է ունենալ ՄՈՂՐԻ վճարովի կազմակերպիչ, ապա

այդ պեռք և անել վոչ թե հասիրի անվան կոլանտեսությունում, ուր ընդամենը կա 200 հոգի, այլ հերոսների Պերեկուպ մեծ խորհանտեսությունում, զորը հակայական նշանակություն ունի:

Ընկ. Ֆալենտինը գրում է հետևյալը.

«Հուլիոսի 16-ին ժամանեց ՄԱՊՐԻ շրջկոմի քարտուղար ընկ. Վոլիովան և ինձ բերեց դրոշմանիշներ, ինչպես նաև տնդամագրքայիններ: Ոգոստոսի 12-ին յես արդեն չունեյի վոչ գրքայիններ, վոչ էլ դրոշմանիշներ: Յես անմիջապես նամակ գրեցի ընկ. Վոլիովային, խնդրելով դրոշմանիշներ ուղարկել ինձ, օտկայն պատասխան չստացա: Յերկու անգամ գնացի շրջանային կենտրոն, — Կախովկա, բայց ընկ. Վոլիովային վոչ մի անգամ չդատ իր տեղում: Կոմյերիտ-միության քարտուղարն ինձ ասաց, վոր Վոլիովան հանապառնորդում է շրջանում:

Այդ ժամանակ յես ստացա մի շրջադրական նամակ, — Վոլիովայինի մարզի ՄԱՊՐԻ բուրք ընկերների բյուրոնների: Հետագայում յես ելի այդպիսի շատ շրջադրականներ ստացա, — ամեն անգամ 60 կառ: Ուկրաինայի ՄԱՊՐԻ Կենտկամը վարձան անիրազեկ է դրության, յեթե նա ՄԱՊՐԻ սոցիալական մասին հաշվետվություններ է սպասում այն տեղերից, ուր առևտրական բացակայում է ՄԱՊՐԻ կազմակերպությունը:

Ոգոստոսի 22-ին յես նամակ գրեցի Ռդեսսա, ՄԱՊՐԻՆ օտկայն պատասխան չստացա: Սպասեցի մինչև սեպտեմբերի 15-ը: Վեբլապ և ս, սեպտեմբերի 25-ին Ոգոստայից ՄԱՊՐԻ հրահանգիչ ընկ. Լիպպին ժամանեց մեր խորհանտեսությունը: Նրան ուղեկցում էր ընկ. Վոլիովան: Վերջինս բերեց դրոշմանիշներ տնդամագրքայիններ ու բրոշյուրներ: Հետևյալ օրը Լիպպին գնաց, նա խոստացավ մշտական կապ պահել ինձ հետ: Բայց նա չկատարեց իր խոստումը: Յերկու անգամ յես գրեցի նրան և պատասխան չստացա:

Հունվարին յես պեռք է գնայի Ներսիս, ռեհտրանյան հասարակներ ընդունելու համար: Յես յեղա կոմյերիտմիության շրջկոմում, քարտուղարը չգիտեր, թե ՄԱՊՐԻ կոմի-

տեն վորտեղ է գտնվում: Վերջապես, յես կոմիտեն դատ գլխավոր ֆուդոցներեց մեկում: Բուրք գոնեքը փակ էրին: Յերկուր վորտեմներեց հետս, վերջապես, յես դատ մի փաթեթի գրություն: Բանի վոր յես կարողանում եմ կարգալ ուսական առաքելը, իսկ բաները չեմ հասկանում, պարզեցի մի բան, — բռնիչ, հատ ելի մի բան, վորը չեմ հիշում: Յես գնացի բանի: Այնտեղ իմացա, վոր ՄԱՊՐԻ նախկին քարտուղարն այժմ աշխատում է Ռդեսսայում: ՄԱՊՐԻ չեմքը փակ է: Ներսիսում յես յեղա հունվարի 27-ից մինչև փետրվարի 2-ը, բայց այդ բուրք օրերին չեմքը փակ էր:

Ահա թե ինչ է կատարվում Ոգոստայի մարզում, ինչ է կատարվում Ոգոստայի խոշորագույն շրջաններից մեկում, այն ժամանակ, յերբ հուսակցության մարզկոմի քարտուղարն ուղղապես ցուցմունք է տալիս, — աշխատելու դարձնել հեթմիր Պերեկուպ խորհանտեսությունը:

Հասկանալի չէ, վոր մենք կարող ենք դանել նաև այնպիսի շրջաններ, ուր ՄԱՊՐԻ մի ամբողջ շարք մարդային ու յերկրային կազմակերպությունների նկատմամբ ավելի վատ դրություն է տիրում:

Որինակ, Վոլոնովի մարզում գտնվում է Պողոթնենսկու շրջանային կոմիտեն: Այս շրջանում, վորպես վճարովի քարտուղար, աշխատում էր մի վոմն Մասլովսկի, վորը 1933 թվի դեկտեմբերից մինչև 1934 թվի սեպտեմբերը, այսինքն 9 ամսվա ընթացքում հալածել էր 3 սուբլի 75 կոպեկ տնդամովձար: Վորտեմի ՄԱՊՐԻ մարզկոմի ընկերները իննը ամիս հանդուրժում էին այդ աշխատակցությունը:

Պատահական չէ, վոր յերբեմն նման յերևույթներ են հայտնարեվում վոչ միայն Վորտենի մարզի վորին Պողոթնենսկու շրջանում, այլ և այն կոմիտենում, վորտեք գտնվում են հենց ՄԱՊՐԻ մարդային կոմիտեի ջրի առկ: Ի վանովայի մարզումը ըննարկում է Ի վանովայի քաղկոմի հաշվետվությունը: Յերկույթներ են առնենում ընկերներ Զոկաշնիկովը, Կրիվիկովը, Ռոդարե Ծով, Իվովսկին, Սեզովը և վորոշում են: —

«Մատանշել ՄԱՊՐԻ քաղկոմի տնրավարար աշխատանքը բուրք հիմնական ցուցանիշների նկատմամբ, — անդամների կարուստ (24 հազարից — 17 հազար հոգի), չի կատարված

նախահաշիվը (տարեկան նախահաշիվը կատարված է 85 տոկոսով), բացակայում է աշխատանքն ակտիվի հետ և բլիշ հերթի աշխատանքի ամենաբյա ղեկավարությունը, անտես-
ան առնվում ուսուցումը կազմակերպելու վերաբերյալ ցուց-
մունքները:

Մասնաշնչել, զոր 201 ըջիշներից միայն 18 են նախա-
տնում և կատարում ֆինանսական պարտավորություն-
ները. ազգական ըջիշներ չեն կազմակերպված:

Կազմակերպության մեջ բացակայում է հանձնարարված
աշխատանքի պատասխանատվության դազմունքը...»

Ինձ թվում է, զոր այդ պատասխանատվության դազմուն-
քից զուրկ է զույ միայն Իվանովոյի ՄՈԳՐԻ քաղկամը, ալև
յերբեմն—հենց Իվանովոյի ՄՈԳՐԻ մարդկումը:

Այս բոլոր փաստերից Թեյ յեղրակացություն կարելի յ
հանգել:

Յեղրակացությունը հետևյալն է. — ինչպես հարկն է, ձեռնա-
մունք լինել ՄՈԳՐԻ համամիութենական 4-րդ համագումարի զու-
բաղմունքի կատարման: Վույ Թե ամեն տոններին, այլ ամեն ար-
ստուգել սեփական զորոշումների և Մ Ո Պ Ր Ի հենակումի
դիրեկտորների կատարումը: Մովալել պատշաճ ինֆուսմադա-
ս ու ը յ ու լ է, գրանգորել թերությունները և սրանցից
բաղնիկյան կոնկրետ յեղրակացությունների հանգել: Վերջնակա-
նապես ջախջախել Ֆուկիցիոնալ մոտեցումը և բարձրացնել գե-
կավարների անձնական պատասխանատվությունը նրանց հանձ-
նարարված գործի համար: Անդեղորեն շարունակել մերկացնել, մեր
մոլորական աշխատանքից մտաբել անուղղելի բյուրոկրատներին
ու կանցիլյարիստներին, զորոնք նստում ու ուղտում են, Թե
յերբեմն և անդեկություններ դան շրջաններից: Անպայման
և զգալովով հանել զեկավար աշխատանքից աչքին Թուգ փը-
յ: զմ'րին, չաղակրատներին, ալևույանականներին, զորոնք յալա-
գանիյուր 10 օրը մի անգամ զոզլույններ ու զեկույցներ են ու-
զարկում հենակում, բայց նրանց այդ զեկույցների առկ կատար-
յալ գատարկություն է լինում: Այդ շաղակրատներին, ալևույան-
կաններին և աչքին Թուգ փոյոյների փոխաբեն պետք է առաջ քա-
չել և զեկավար պաշտոնների նշանակել նոր ակտիվիստների ա-
նոգ կողմ բերել, զորոնք սուղված են ալևույան և ընթացում:

Մեր կազմակերպությունն ունի ակտիվի մեծ կադրեր,
ուստի պատահական չե, զոր ձեզ բաժանված զորոշման նախա-
զմում մենք ունենք շատ կոնկրետ առաջարկներ այն մասին, Թե
ինչպես պետք է մեր ակտիվը գատարակենք լինիյոյան, պրոյե-
տարական ինտերնացիոնալիզմի զոգով: Հարկավոր է միայն
հասկանալ և բարենել, զոր մեր բոլոր նախաձեռնությունները
հաջողություն կունենան ժրայն այն ժամանակ, յերբ մենք
սխառնաժախել, ամենաբյա աշխատանք կկատարենք շրջանային,
ակտիվի հետ: Ակտիվը պետք է անի գործնականում աշխատելով:
Շրջանային ակտիվը լրացվում է ըջիշների ակտիվիստներից:
Այս պատճառով ՄՈԳՐԻ շրջանային կազմակերպություններին
զեկավարությունը քարելովելով ու ամբապնդելով հանգերձ մենք
չպետք է մոռանանք, զոր մեր աշխատանքի հենակետն ու բա-
ղան ՄՈԳՐԻ ըջիշն է:

Ակտիվը պետք է անի գործնականում աշխատելով: Մենք
պետք է յալաբանչյուր ակտիվիստի գատարակենք այնպես,
զոր նա պարտառ լինի զույ միայն իր աղատ ժամանակը
աղալ ՄՈԳՐԻ գործի համար, բանզոր գատակարգի գործի հա-
մար, այլ յեթե հարկավոր լինի, իր կյանքն էլ աղալ բանզոր
դատակարգի գործի համար:

Հարկավոր է խոսքից գործի անցնել:
Վարդես կանկրետ ձեռնարկումներ շրջանային ակտիվի
ակտի գատարակության համար, ծրագրվում է հետևյալը.—
ԽԵՂՄ ՄՈԳՐԻ հենակումի հեռակա գասընըացքները զերակաղմել
ու գարձնել ՄՈԳՐԻ շրջկոմների քարտուղարների գասընթացք-
ներ՝ համապատասխան բարձր ծրագրով և համապատասխան
բարդ պահանջներով: Համամիութենական ինտերֆակի ներկա
ընդունելությունների ժամանակ ախտեղ ուղարկել ՄՈԳՐԻ
խաչոր շրջկոմներին 40 քարտուղարներ, սովորելու համար,—
այնպիսի քարտուղարներ, զորոնք աշխատանքի ընթացքում
լիովին արգարացրել են իրենց, այնպիսի քարտուղարներ,
զորոնք զույ Թե ձեռնադրեն, այլ ըստ կյուլյան զարգևադրվել
կյին հարվածային աշխատանքի համար, քարտուղարներ, զու-
բանք մինչև արյան վերջին կաթիլը հավատարիմ են բանզոր
գատակարգի գործին, հավատարիմ են ՄՈԳՐԻ գործին, զորոնք,
յեթե կարելի յե այսպես տանել, մոլորական հայրենասերներ են:

վորովնեան կազմերի գաղտնարկութեան հաջողութեան հիմնա-
կան գրաւմանը այնպիսի մարտկանց ընտրութեանն է, վերանջ
տիրում են ՄՈԳՐԻ դործը: Դրա փոխարեն մենք ընկ. Միլեյունին
պարտաւորեցնում ենք առաջիկայում ինտերֆակին ավարտողներին
տալ մեզ 45 հոգի, վարդես ՄՈԳՐԻ խոշորագույն շրջանային ու
քաղաքային կոմիտեաների քարտուղարներ աշխատելու հա-
մար:

Մենք առաջարկում ենք, վարդեսդ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի նա-
խագահութեանը մշակի ԵՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմին կից՝ ՄՈԳՐԻ
չրջկոմիտեի քարտուղարների կառնածով դատրեքացներ բանալու
հարցը: Վերջապես, հարց են դնում, վոր մեր ՄՈԳՐԻ շրջանային
կոմիտեները ամսե-ամիս Կենտկոմից օտանան ինֆորմացիան նա-
մակներ՝ շրջաններում ՄՈԳՐԻ աշխատանքի կարեւորագույն, հան-
գուցային հարցերի շուրջը:

Շրջանների ամրապնդման վերաբերող վորոշման նախադիմն
իւրաքիչ չի կարող ամեն ինչ ընդգրկել: Ձի կարելի դործի վրա
նայել այնպես, վարդես թե պիտեանում բանաձեւն զուեկները, այդ
բանաձեւում շատ լավ բաներ կան, և հիմա մեր գործն առաջ
կգնա:

Այդ, ընկերներ, միայն աշխատանքի սկիզբն է: Գլխումի այդ
վարդեսը պետք է պարտաւորեցնի յուրաքանչյուր յերկրային,
մարդային ու հանրապետական կոմիտեյի ուժեղ թափով, թեզեր
քլամ, անհամուխ լինել շրջանային ողակի ամրապնդման աշխա-
տանքին: Ինչո՞ւ չե այդ հարկավոր: Ահա թե ինչու հենց այդպես
պիտի գնել հարցը: 17-րդ հաստատագրահարում ընկեր ԿՍԳԱՆՈ-
ՎԻՉԻ կազմակերպչական հարցերի վերաբերյալ իր ղեկուցման
մեջ ասաց հետեւյալը.—

«Ընկեր Ստալինը մեզ ամեն ոք սովորեցնում է կարողա-
նալ ձեռն առնել տեսնել բովանդակութեանը, կարողանալ
կազմակերպչական ձեռքերը, աշխատողների ընտրութեանն
ու բաշխումը յինթաքիւն խնդիրների ելութեան, կարողա-
նալ ընդհանուր գերեկաւիլը միացնել կանգրեւ խնդիրների
հետ, կատարման ստուգումը—տննական պատասխանա-
տվութեան հետ, կարողանալ պահանջկատ լինել ղեպի ինքը
և պահանջկատ լինել ղեպի օւրիշներն այնտեղ, ուր այդ վե-
րաբերում է գործին, կարողանալ բազմաղատակել բոլեկիկ-

ների ուժերը, իր կողմը դրաւելով ամենալայն մասնաձե-
րին, առաջին հերթին անհուսակցական ախտիվիտաներին,
բանվորներին, ծառայողներին ու մասնագետներին, կարո-
ղանալ աշխատանքը կազմակերպել այնպես, վարդեսդի վոյ-
միայն ինքդ աշխատան, այլ շարժման մեջ գնեալ բոլոր լեւա-
ները, շարժման մեջ գնեալ ղեկ շրջապատող բոլոր աշխատող-
ներին, գաղտնարկելով նրանց այնպես, վոր պատմով կա-
տարես քո առաջ գրված խնդիրը»):

Ընկ. Կազանովիչի այս խոսքերը պետք է լինեն մեր աշխա-
տանքի հիմնական, ողերատով ծրագիրը: Անհուսակցական ախ-
տիվի լայն խավերի ինտերնացիոնալ գաղտնարկութեան վերա-
բերյալ 17-րդ հաստատագրահարի ցուցումների հիմունքով, ընկ.
Ստալինի անմիջական ցուցումների հիմունքով մենք պետք է ծա-
վալենք մեր գործնական աշխատանքը՝ շրջանային «ղակի կազ-
մակերպչական ամրապնդման համար, և աշխատենք, վոր ամե-
նածառ տարվա ընթացքում ՄՈԳՐԻ շրջանային կազմակերպու-
թեաններ ստեղծվեն հարկային Միութեան յուրաքանչյուր
շրջանում: Աշխատենք, վոր ՄՈԳՐԻ այդ շրջանային կազմակեր-
պութեանների ղեկավարներ նշանակվեն ՄՈԳՐԻ լավագույն,
ստուգված ախտիվիտաները: Միայն այս պայմանով մենք կկարո-
ղանանք մի տարուց հետո հասնել լավագույն արդշունք-
ների և ասել՝ լայն, ՄՈԳՐԻ տեսնում է այն վարդեսների կատար-
ման հիմունքով, վոր ընդունել եր ՄՈԳՐԻ համաժողովներական
4-րդ համագումարը, և ԵՍՀՄ ՄՈԳՐԻ արդարացնում է վաղ աշ-
խարհի ՄՈԳՐԻ առաջավոր, ղեկավար սեկցիայի հոյունը»: (Բոտե-
րանով, յեկաբասե, ծափահարութեամբ):

ԿԵՆՍԱԳՈՐԾԵԼ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ՎԵՐՈՇՈՒՄՆԵՐԸ

(Յեղբայրական խոսք)

Վիճարանութեաններից պետք է հանել հետեւյալ յեղբայր-
ցութեանները.—

1) ՄՈԳՐԻ մարդային ու յերկրային կոմիտեների շատ ղե-
կավարներ չկարողացան առաջ իրենց շրջանների գրութեան տեսու-

* Յոմ Կ (բ) Կ 17-րդ համագումարի սղագիր հաշիվութեան, Կուսկա-
1984 թ. էջ 505 (առհերեմ):

ի դէպ եւ դրա հետ միասին չկարողացան իրենց առաջարկներով լրացնել Կենտկոմի առաջարկները:

2) Միայն մի քանի, շատ քիչ ընկերներ (Անդրուշիզի, Ապակով, Ռուբին, Դրուշի) կոնկրետ խոսքերն այն հարցերի մասին, թե ջրշան ինչ ղեկավարութիւնն եւ ստանում մարդից, յերկրամասից, հանրապետութիւնից: Այդ նախադեպուց եւ ապիտ, վերջապէս ընկերները վոչ միայն չդիտեն ջրշաններում յեղած խոհական գրութիւնը, այլեւ չեն հասկանում մեր աշխատանքի վերականգնման էությունը:

3) Մեղանում գեւ. շատ կան սրբեկտիվ պատճառներին աղբաւորութիւններ: Որինակ՝ թուղթ չկա, մատիտներ չեն տալիս, գրիչները վատ են գրում, եւ հետո—աշխատողներ չեն տալիս, ահաբի չկա, քիչ միջոցներ են բաց թողնում եւ այլն:

Պետք է մի անգամ ընդմիջաւ հասկանալ, վեր մեր հեղափոխական աշխատանքը չի կարելի կառուցել զգրտոննայակներում, թղթի վրա, վատ գրիչներով: Հարկավոր է այս հարցերում ոչ-առաջործել այնպիսի կազմակերպութիւնների փորձը, ինչպիսին են Չեչյաբինսկի, Դենդրոպոլսկի, Ռեյտուսիայի կազմակերպութիւնները, վարձեք կարողանում են յելք գտնել այդ հարցերում:

Ձի կարելի պատնջել, վեր թափել շատ միջոցներ բաց թողնելին: Խնդիրը, ընկերներ, ԵՍՀՄ ՄՊՊՐԻ Կենտկոմի նախագահութիւնն ժլատութիւնը չէ: Մախանքի հարցը—այդ քաղաքական մեծ հարց է: Ձի կարելի ծախքերն ալելացնել այն պատճառով, վեր այդ իբր թե չնպատակաւորմար եւ եւ չպայմանավորվում եւ դարձի շտեմբոլ: Տեղական կազմակերպութիւնները ղեկավարները պետք է հասկանան, վեր նախքան Կենտկոմից դրամ, նոր հասկացումներ խնդրել, նրանք պարտավոր են բազմապատիկ անգամ ուժեղացնել իրենց կազմակերպութիւնն մեջ գրամի դաշնակցները: Կենտկոմի նախագահութիւնը չի թախտի մ-ը համազումների վարչումը՝ ծախքերի կրճատման մասին: Մախանքին ու վերացնելու մասին մտածելն էլ պետք է մոռանալ:

Պետք է հետեւել այն մասին, քի ինչպէս 100 տկասով նախաժողով անդամակցանքը եւ շեմական օտար կողմեր, նախ անդամներ չնկատել եւ նրանցից գտնել անդամակցանքն ու շեմական օտար կողմեր:

Աշխատողներ եւ ահաբի վոչ վաք մեղ չի տա: Դրանց մեղք

ինքներն պետք է դաւաճարակներ եւ տնկնենք: Կենտկոմի նախագահութիւնն ցուցումներն ու վորդումները չենց այդ նպատակն են հետադնդում:

Ժամանակն է, վազուց ժամանակ եւ մինչեւ վերջ մեջ տեղից վերացնել ջննդատութիւնն չլիմացող այդ տրեկտիվ պատճառները:

4) Միջանի ընկերներ իրենց յելույթներով փորձեցին աղբաւորաւ, թեղեաւ եւ սեղեւաններով (Պանու, Տուրուով, Կիւպոցի): Այդ հարկավոր չէ, ընկերներ: Պենումի տըրիտից աղբաւորաւը գործին չի նպաստի: Պետք է կարողանալ բոլշեկյան յնդրակացութիւններ հանել այն թերութիւններից, վորանց մասին տալած եւ ղեկուցման մեջ, եւ հետեւում լինել թերութիւնների վերացման: Հարկավոր է ինքնաշնորհապատութիւնը ծաղալել վոչ թե խոսքով, այլ գործով:

5) Իրավացի յի ընկ. Մալույցկան, յերբ տուում է, թե տեղական կազմակերպութիւններն անտես են տնում Կենտկոմի գիւրեկտիվներն ու վորդումները: Իրավացի յի ընկ. Լեյկինը, յերբ տուում է, թե տեղական կազմակերպութիւնների ղեկավարները գիւրեկտիվն չեն պահանջում Կենտկոմի հանգեղ: Մի քանի ընկերներ չեն սիրում եւ ուղղակի չեն ուղում կարգաւ, ուսումնասիրել եւ կատարել ՄՊՊՐԻ Կենտկոմի վորդումները:

Կենտկոմի հանգեղ պատասխանատու աշխատողների կողմից եւ գիւրեկտիվն չղանկանելը լայն ծովաւ եւ ստանում: Մյուս կողմից Կենտկոմը հեղեղվում է վորդումներով յեղ յերգումներով:

Աւա թե ինչու, ընկ. Մալույցկով, շաղակրատներին ու աչքին թող փչողներին պետք է հանել, այն էլ, վոչ թե մեղեկաբար, այլ լրջորեն, քաղաքականապէս: Վարդիդի հարցը նախադեպ քաղաքականորեն պետք է մշակել: Մասնային բացատրել շաղակրատի սխալները, ցույց տալ այն քաղաքական դիտար, վոր նա (շաղակրատը) հասցրել է մեր դարձին:

Մեծ թերութիւնն է այն, վոր այստեղ ընկերները փորձում են ճանաչելիա գտնել: Ընկ. Ասենը հայտարարում է, վոր Շոհրատում մեծ է ՄՊՊՐԻ կազմակերպութիւնն տնկու. բազան: Ընկ. Ռուբինն տուում է, թե չունենք տնկան բոլոր հնաքաղութիւնները: Այդ մասին գիտե Կենտկոմի վորջ պնդումը եւ

այդ չպետք է կրկնել: Թող ընկ. Ասեկն ու ընկ. Ռոզբրնն ասեն, թե ինչու Դոնրասում աշխատանքը վատ էինքների միտ յն զբո-
ված, ինչու 1934 թվին Բելոռուսիան պլենումին վաղձուհում եք
ՄՈՊՐԻ 500.000 անդամների անունից, իսկ վիճակագրական հաշ-
վետվություն մեջ ՄՈՊՐԻ անդամների թիվը 300.000 է:

Հայտնագործությունների և գյուտերի փոխարեն պետք է
գործնականում ամբողջով կազմակերպչական աշխատանքը, հո-
գայ լըջտեի մասին, դրադվել հաշվառում: Այս քաղաքների մա-
սին վարդապետներ կան: Հարկավոր և կատարել այդ վարդապետները:

Ընկ. Ստալինն ինչպես էր հարցը դնում Համ Կ(բ)Կ 17-րդ
համագումարում:

«... Յերբ արված է նիշա գիծը, յերբ արված է հարցի
նիշա լուծումը, գործի հաջողությունը կախված է կազմա-
կերպչական աշխատանքից, հուսակցություն գիծը կենտո-
գործելու համար պայքարը կազմակերպելուց, մարզկենտ
նիշա ընտրությունից, զեկավար արգանքների վարդապետների
կատարումն, ստուգելուց: Ասանց գրան հուսակցություն
նիշա գիծը է նիշա վարդապետները կարող են լուրջ փնտ-
հել: Ավելին,—յերբ արված է նիշա քաղաքական գիծը,
կազմակերպչական աշխատանքը վճռում է ամեն ինչ, այդ
թվում նաև իրեն, քաղաքական գծի բախար,—նրա կատա-
րումը կամ նրա վիժումը:

Իսկապես հաջթանակը ձեռք է բերվել ու նվաճվել այն
սխառմաստիկ և դաժան պայքարի ճանապարհով, վոր հու-
սակցություն գիծն անցկացնելիս մզվել է ամեն անտակ գլխ-
վարությունների գեմ, այդ գծվարությունները հաջթանա-
րելու գործի համար հուսակցությունն ու բանվոր գասա-
կարդին գործադրելու ճանապարհով, գծվարությունները
հաջթանաքելու համար պայքարը կազմակերպելու ճանապար-
հով, անպիտք աշխատողներին վարելու և լուրջաշնչնե-
րին, գծվարությունների գեմ պայքարելու ընդունակներին
ընտրելու ճանապարհով:

Այդ ինչ գծվարություններ են և վորանք են գրանք
բայն դրել:

Այդ գծվարությունները հանգիստում են մեր կազմա-
կերպչական աշխատանքի գծվարությունները, մեր կազմա-
կերպչական զեկավարություն գծվարությունները: Դրանք
բայն են գրել եննց մեր մեջ, մեր զեկավար աշխատողների

մեջ, մեր կազմակերպություններում, մեր հուսակցական,
խորհրդային, սոցիալական, արհմիութենական, կոմիտիտա-
կան և այլ ամեն անտակ կազմակերպությունների ապա-
խատներում: ¹⁾

Այդ խոսքերը մեզ համար պետք է լինեն հիմնական ո-
րենք:

Ելի մի անգամ պետք է հիշեցնել զգաստության մասին: Այն
վորդումները, վոր ընդունելու յն պլենումները, վոր ընդունելու
յն պլենումը, պետք է գիտենա ՄՈՊՐԻ տառացիորեն յուրաքան-
չյուր անգամ:

Մարդկանց ընտրելու և աշխատանքի նշանակելու գործում
զգաստությունը պետք է կարմիր թելի պես անցնի մեր վողջ աշ-
խատանքի միջով:

Մեր կազմակերպությունների կատարած մասսայական աշ-
խատանքի ընթացքում ևս զգաստությունը աշխատանքի անհը-
քածեղա պայմանն է:

Զգաստություն պետք է լինի մասսայական ժողովներում
կոմիտեների նիստերում կայացող յուրույններում, նամակների ու
վորդումների ձևակերպման մեջ և այլն:

ՄՈՊՐԻ ակթիվի օւսուցումը,—այդ ֆույնպես որենք է, վո-
րը չի կարող խախտել վոչ մի կազմակերպություն, անկայն չի
կարելի շրջաններում ինտերնացիոնալ ֆակուլտետներ ստեղծել,
ինչպես այդ արել են Արևմտյան մարդում: Այդ մեծ սխալ է:

Շրջաններում պետք է ծավալել խմբակների, յերբմն կար-
ճատե դասընթացների աշխատանքը:

Ընկ. Դրուշկոն հարց բարձրացրեց Միլին Սախայի ինտերֆակի
մասին: Այդ խիստ լուրջ գործ է: Պարզ է, վոր այժմ, 2-3 ամիս
անց, նախագահությունը վոչինչ չի կարող անել, բայց ակներև
է, վոր այդ հարցը պետք է դնել կենսական որակագրում:

Ցեղակացություններ:—

Կենսական ճիշտ վարվեց, յերբ իր պլենումի ընտրության
դրեց անդամների հաշվառման և շրջանային ողակի ամրապնդ-
ման հարցը: Ճիշտ է իր ժամանակին:

Հիմա խնդիրն այն է, վոր կարողանանք մեր վողջ կազմա-
կերպությունը մարիլիդացիայի յենթարկել, ՄՈՊՐԻ շրջանային
կոմիտեների ամրապնդման վերաբերյալ պլենումի վորդումները
կատարելու համար, և այդ պետք է անել ինչ կերպ էլ լինի:
(Ցեղակարտե ծավառարություններ)

¹⁾ Համ Կ(բ)Կ 16-րդ համագումարի սղագիր հաշվետվու-
թյուն, Կուսերատ, 1934 թ. էջ 33 (ոուսերեն)

ՄՈՊՐԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ՀԱՇՎԱՌՄԱՆ ԱՐ- ԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՅԵՎ ՇՐՋԱՆԱՑԻՆ ԿԱԶՄԱ- ԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՄՐԱՊՆԴՄԱՆ ԽՐՆ- ԴԻՐՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ԸՆԿ. ՇԵՎԵԼՅՈՎԱՅԻ ԶԵԿՈՒՑՄԱՆ ԱՌԹԻՎ

1) Ներկա միջազգային դրության, ֆաշիզմի խրախճանքի, նոր խաղերի արտադրության պատերազմի վտանգի աճման, մանավանդ ինքնուրույն զինված պատերազմի պատերազմի վտանգի ուժեղացման կապակցությամբ ինքնուրույն ՄՈՊՐԻ մեծացած ու բարդացած խնդիրները պահանջում են, վոր ՄՈՊՐԻ համամիութենական 4-րդ համագումարի վորոշումների հիմունքով շարունակվի ՄՈՊՐԻ շրջանային կազմակերպությունների աշխատանքի հետագա արժանապատիվ վերակառուցումը:

Ինքնուրույն ՄՈՊՐԻ բջիջների թիվը հասցրած լինելով 36.687-ի, հաջորդեցրած լինելով այն, վոր կոլանտեսային սեկտորի ՄՈՊՐԻ բջիջները քանակով դարձան մեր կազմակերպության ամենախոշոր շտաբը (32.536 կոլանտեսային բջիջ), վոր մի-միայն 1934 թվականին նոր բջիջների ցանցն ավելացավ 36.000-ով, —մենք պետք է առաջիկա ժամանակաշրջանում մեր ուշադրության կենտրոնը դարձնենք մի խնդիր, —ամրապնդել ՄՈՊՐԻ շրջանային կազմակերպությունը, վորպես ավելի ետագի զինավոր ուժեր, վորով ինքնուրույն կկարողանա հաջողությամբ լուծել այն կարևորագույն խնդիրները, վոր հիմա առաջադրված են մասսաների ինտելեկտուալ պատրաստակության, սովորակ տե-տերի ու ֆաշիզմի գոհերի ոգնություն ուժեղացնելու և ՄՈՊՐԻ ստորին բջիջները —մեր ամրոշ աշխատանքի հետադարձային բազայի կազմակերպչական ամրապնդման ընտանրանում:

2) Ինքնուրույն ՄՈՊՐԻ աշխատանքի հիմնական թերությունն այն է, վոր ՄՈՊՐԻ շրջանային կազմակերպություններ գոյու-

թյուն ունեն ինքնուրույն 1.532 շրջաններում: Այսպիսով հա-զարից ավելի շրջաններում բոլորովին չկան ՄՈՊՐԻ շրջանային կազմակերպություններ: Այդ նշանակում է, վոր—

ա) վատ է կատարվում ՄՈՊՐԻ համամիութենական 4-րդ համագումարի դիրեկտիվը՝ Խորհրդային Միության առանց բա-ցառությամբ բոլոր վարչական շրջաններում ՄՈՊՐԻ կազմակեր-պություններ ստեղծելու մասին:

բ) ՄՈՊՐԻ հանրապետական, յերկրային, մարզային կոմի-տեներն իրենց աշխատանքը չեն վերակառուցել այն վորոշում-ների հիմունքով, վոր հիմնական 4-րդ պիկնումն ընդունել էր աշխատանքի վերակառուցման և ինքնուրույն ՄՈՊՐԻ ստորին կազմա-կերպությունների զեկազարման մեթոդների մասին:

գ) Մի քանի շրջաններում գոյություն ունեն ՄՈՊՐԻ բջիջ-ներ, վորոնց վոր ժող չի զեկավարում:

3) Ինքնուրույն ՄՈՊՐԻ հիմնական յերբորդ պիկնումը դառնում է, վոր վերև հիշված թերությունները վերացնելու նպատակով, ՄՈՊՐԻ հանրապետական, յերկրային ու մարզային կոմիտեների հիմնական ուղարկությունն այս հարցում պետք է կենտրոնանա թե ՄՈՊՐԻ գոյություն ունեցող բոլոր շրջանային կազմակեր-պությունների կազմակերպչական ամրապնդման և թե միաժա-մանակ ուժեղ, աշխատունակ կազմակերպություններ ստեղծելու վրա, —այն շրջաններում, ուր դրանք չկան, ինչպես նաև վար-չական նոր շրջաններում: Բոլոր շրջաններում ՄՈՊՐԻ կազմա-կերպություններ ստեղծելու աշխատանքը հիմնականում պետք է ավարտվի մեկ տարում:

4) ՄՈՊՐԻ շրջանային կազմակերպությունների կազմա-կերպչական ամրապնդման խնդիրը պետք է իր գործնական ար-տացույցումը դառնի հետևյալում.—

ա) Շրջանում ՄՈՊՐԻ կատարած աշխատանքի բոլոր հա-տաժողություններում ամեն կերպ ուժեղացնել հեղափոխական դասակար-գային գոյությունը:

բ) ՄՈՊՐԻ շրջանի կազմակերպչական աշխատանքը հաս-ցնել քաղաքական խնդիրների մակարդակին:

գ) կազմակերպել ՄՈՊՐԻ շրջանային տեխնիկ սիստեմատիկ դասախոսականությունը՝ պրոլետարական ինտերնացիոնալիզմին հաճառարիմ լինելու վորով:

5) ՄՈԳՐԻ շրջանային նոր կազմակերպություններ ստեղծելու համար հանրապետական, յերկրային, մարզային կոմիտեները պետք է ունենան նոր կազմակերպություններ ստեղծելու ճիշտ մշակած, ոպերատիվ պլան: Այս պլանը պետք է նախատեսի շրջանային կազմակերպություններ ստեղծելու վերոջ ժամկետներ: Պլանում պետք է գրանցվեն համապատասխան կոմիտեյի այն անդամները ու կապալոր հրահանգիչների անունները, վերոնք պատասխանատու լին ավյալ շրջանային կազմակերպությունը ստեղծելու համար: Պլանի կատարումը պետք է ստուգվի ՄՈԳՐԻ համապատասխան կոմիտեների նախագահության յուրաքանչյուր նիստում: Կոմիտեները շրջանային կազմակերպություններ ստեղծելու պլանների պատճենը պետք է ներկայացնեն ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմին:

6) ՄՈԳՐԻ հանրապետական կենտկոմները, յերկրկոմներն ու մարզկոմները բացառիկ ուղադրությամբ պետք է վերաբերվեն նոր շրջաններում ՄՈԳՐԻ կազմ-բյուրոներ ստեղծելու հարցին: Այդ բյուրոների ամբողջ կազմը պետք է հաստատվի համապատասխան վերադառ կոմիտեների նախագահության կողմից: ՄՈԳՐԻ վերադաս կոմիտեն յուրաքանչյուր կազմ-բյուրոյի պետք է տա աշխատանքի կոնկրետ պլան և հսկողություն ունենա այդ պլանի կատարման վրա: Մինչև շրջանային կոմիտեի հրավերելը կազմ-բյուրոն ունի ՄՈԳՐԻ շրջկոմի իրավունքներ և ֆունկցիաներ, և նրա հիմնական խնդիրը պետք է լինի՝ ստեղծել ՄՈԳՐԻ բլիշներ, ՄՈԳՐԻ անդամներ ընդունել ու ձևավորել այդ ընդունելությունը, ապահովել անդամավճարների ու շնֆակտն տասը կողմից գանձումը և ՄՈԳՐԻ հեկտարի ցանքը, ժամկետի խնտերնացիոնալ-դաստիարակական աշխատանքը:

7) Անհրաժեշտ է նաև, վոր ՄՈԳՐԻ բյուրո սղդային կենտկոմները, յերկրկոմներն ու մարզկոմները, վորոնց անմիջական իրավասության տակ գանվում են շրջկոմներ, անհատաղ կատարեն Կենտկոմի 6-րդ պլենումի վորոշումը, շրջանները արտադրական-ճյուղային խմբերի բաժանելու մասին, և յուրաքանչյուր խմբի ամբացնելով կոմիտեյի անդամին—կամավոր հրահանգչին, կանոնավոր կերպով, վաղորոք կազմած պլանի համաձայն լսել ամբացվածների ղեկուցումներն իրենց շրջանների խմբերի մասին:

8) Կենտրոնական ու ամենակարեվոր հարցը մարզկանց ընտրությունն է ՄՈԳՐԻ շրջանային կոմիտեների համար: Կազմերի դաստիարակություն և աճեցման խնդիրը պետք է դառնա ՄՈԳՐԻ յուրաքանչյուր հանրապետական կենտկոմի, յերկրային ու մարզային կոմիտեների ուղադրության կենտրոնը: Այդ կոմիտեները պետք է գիտենան, թի տվյալ շրջանում, աշխատանքի ընթացքում ովքեր են նրանց կոնկրետ հենարանները:

ՄՈԳՐԻ շրջկոմների նախագահներն ու քարտուղարները պետք է անպայման հաստատվեն ՄՈԳՐԻ համապատասխան հանրապետական, յերկրային, մարզային կոմիտեների կողմից: Այդ աշխատավորների հաստատումը պետք է արձանագրվի:

ՄՈԳՐԻ շրջկոմի նախագահները, քարտուղարները, նախագահության անդամները պետք է ստուգվեն և նրանց անհրաժեշտ է ուսումնասիրել զատ այն աշխատանքի, վոր կատարել են շրջանում, շրջանին տրվող առաջադրությունների կատարման վորակի և այն վերջնական արդյունքների, վոր ունենում է տրվյալ շրջանը իր պլանները կատարելու գործում:

9) ՄՈԳՐԻ բյուրո կոմիտեների մարտական խնդիրն է՝ 1935 թվականի վերջում ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ դարձնել 15 միլիոնանոց կազմակերպություն: Կենտկոմի պլենումն ընդգծում է ՄՈԳՐԻ բյուրո տեղական կազմակերպությունների մեծ պատասխանատվությունը՝ անդամների աճման ու հաշվառքի մասին ՄՈԳՐԻ համամիութենական 4-րդ համագումարի վորոշումները կատարելու գործում: Պլենումը պահանջում է առանց ալիքայության կատարել ՄՈԳՐԻ շարքերի աճման խնդիրը, վոր ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմը ղեկի և յուրաքանչյուր անանձին կազմակերպության առաջ:

10) Պլենումը նախադրուշացնում է բյուրո տեղական կազմակերպություններին, վոր չի կարելի ճառայության ընդունելու կարգով մեխանիկորեն նշանակել շրջկոմների վճարովի քարտուղարներ և այդ աշխատանքին ներդրավել այնպիսի մարզկանց, վորոնք յերբեմն նույնիսկ ՄՈԳՐԻ անդամ չեն լինում, ինչպես նաև չի կարելի չազատված քարտուղարներ նշանակել հերթականությամբ կամ ՄՈԳՐԻ այս կամ այն ահալիկատի ծանրաբեռնված չլինելու սկզբունքով: ՄՈԳՐԻ շրջկոմի քարտուղարի պաշտոնն ընտրվի յի և այդ պաշտոնի համար պետք է առաջ քաշել ՄՈԳՐԻ ամենալավ, աշխատանքի ընթացքում տա-

քիներով ստուգված ակտիվիտետներին, վերաբերող հանձն, ՄՈԳՐԻ շրջանային կոմիտեյի պլենումում, ակտիվի մասնակցութեամբ ձեռնարկելով քարտուղարի ընտրութիւնը:

Երկուսի ղեկավար կազմի (նախագահի, փարագարի, նախագահուքայան տեղաւորների) նիստ բացառապէս նիմնական պայմանը պետք է լինի նեղափոխական, դասակարգային գաղափարներ, մարդկանց մանրակրկիտ ստուգումը:

11) Պլենումն անունանալիս առաջադրում է թե շրջանային ակտիվի է թե մանավանդ ՄՈԳՐԻ շրջկոմները քարտուղարներին ուսուցման հարցը: Այս նպատակով պլենումն առաջարկում է—

ա) ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի հեռակա դասընթացները դարձնել միմիայն շրջկոմների քարտուղարներին դասընթացներ: Կազմել այդ դասընթացների համապատասխան ծրագիր: Այդ դասընթացներում ընդունել առաջին հերթին բոլոր վճարովի քարտուղարներին, այնուհետև պարտավորեցնել յերկրկոմներին ու ժողովուրդներին՝ ազանդել ՄՈԳՐԻ շրջկոմի յուրաքանչյուր քարտուղար—հասարակական աշխատողի՝ ընդունելութիւնն այդ դասընթացներում:

բ) Այս տարի համաժողովներական ինտերֆակս ավարտողներէն աւելագոյն 45 հոգու ուղարկել վերաբերող շրջկոմներին քարտուղարներ աշխատելու:

գ) Մշակել Կենտկոմին կից՝ շրջկոմների քարտուղարներին կարճատեղի դասընթացներ կազմակերպելու հարցը:

դ) Համաժողովներական ինտերֆակս ընդունելութիւնները կատարելիս այս տարի ուսման ուղարկել ՄՈԳՐԻ խոշոր—քաղաքային և շրջանային կազմակերպութիւններին աւելագոյն 40 քարտուղարներ:

յ) Մտնել ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի կողմից շրջանային կոմիտեներին ուղարկվելիք կարճ, ինֆորմացիոն նամակների սխառնմ վորոնք հրապարակվում են «Մոլոդ զա բարոտոյ» ժուռնալում:

12) Անհրաժեշտ է հաշտեցնել, վոր ՄՈԳՐԻ յուրաքանչյուր շրջկոմի աշխատանքի սխառնմը լավ կազմակերպվի: Այդ սխառնմը պետք է նախ և առաջ նախատեսի շրջկոմի աշխատանքն այն ժամերին, վորոնք ամենից հարմար են ակտիվիտետների շրջկոմայեցելու համար: Ընդհանուր հանգստի օրը ՄՈԳՐԻ շրջկոմն անպայման պետք է աշխատի, իսկ ՄՈԳՐԻ շրջկոմի համար հանգիստ պետք է սահմանել ընդհանուր հանգստի հետեւյալ օրը:

ՄՈԳՐԻ շրջկոմի նախագահութեան նիստերը պետք է հրաւիրվել են ամսական յերկու անգամ, իսկ շրջկոմի պլենումները—անպայման յերկու ամիսը մեկ անգամ:

Շրջկոմը պարտավոր է ամեն ամիս հրաւիրել այն բլիշնէրի ակտիվի (առաջին հերթին անդամավճար դանձողի) ժողովներ վորոնք զտնվում են շրջանի կենտրոնում—և այդ ժողովներում կենդանի հրահանգներ տալ ՄՈԳՐԻ աշխատանքի հերթական հարցերի շուրջը:

13) ՄՈԳՐԻ շրջկոմի կազմակերպչական—գործնական աշխատանքի հիմնական ուղղութիւնը պետք է լինի հետեւյալը.—

ա) Կազմակերպչորեն ամրապնդել գոյութիւնն ունեցող մուպրական բլիշնէրը և ստեղծել նոր բլիշնէր, սխառնափոխորեն նոր անդամներ հավաքագրել, վորով կազանդվի խՍՀՄ ՄՈԳՐԻ 15 միլիոնանոց կազմակերպութիւնն դառնալը:

բ) Ծավալել ագիտացիոն—մասսայական աշխատանքը ՄՈԳՐԻ անդամների ինտերնացիոնալ դաստիարակութեան ասպարի դում, բլիշնէրում պլանային կարգով կազմակերպել զբոյցներ, ժողովներ, մուպրական գրականութեան ընթերցում, զրուցողների այցելութիւններ բանվորների, կուլտուրականների ու ծառայողների բնակարանները, անկյունների կազմակերպում:

գ) ՄՈԳՐԻ վաղջ շրջանային կազմակերպութիւնը մօրիլիզացիայի յենթարկել, պայքարելու հոգուս ֆինանսական պլանի լրելվ կատարման, վոր կապիտալի կալանավորների, ֆաշիզմի դահերի նյութական ոգնութեան հիմքն է, կազմակերպել սահմանված անդամավճարի ու յեռամայակային շեֆական տասը կոպեկի հարյուր տոկոս գանձումը ՄՈԳՐԻ յուրաքանչյուր անդամից:

դ) Կազմակերպել քաղաքականաշխատանքի շեֆութիւնը, կանոնավոր կերպով նամակներ ուղարկել յենթաշեֆերին և կապ հաստատել ՄՈԳՐԻ արտասահմանյան համապատասխան սեկցիաների հետ:

յ) ՄՈԳՐԻ բոլոր անմիջական խնդիրները կապակցել սոցիալիզմի կառուցման կոնկրետ խնդիրներին հետ և ՄՈԳՐԻ անդամներին ներգրավել սոցիալիստական շինարարութեան գործին:

14) Առանձնահատուկ ուշադրութիւն պետք է դարձնել սոսմանամերձ շրջաններում ՄՈԳՐԻ աշխատանքի ամրապնդման

Այս շրջանները պետք է գտնվեն ՄՈԳՐԻ մարդային, յերկրա-
յին կոմիտեները քարտուղարներին անմիջական ղեկավարութեան
տակ: Այդ շրջանների նախագահներն ու քարտուղարները պիտի
հաստատվեն ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտրոնական Կոմիտեի կողմից:

Պիտեումը հանձնարարում է ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտրոնական-
Կոմիտեին առանձին, լրացուցիչ ձեռնարկումներ մշակել ՄՈԳՐԻ
հիշյալ շրջանների ամբապնդման համար:

15) Հանձնարարել ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի նախագա-
հութեան՝ ուսումնասիրել այն հարցը, թե արդյոք հնարավոր է
Միջին Ասիայում ինտերֆակ բաց անել, ձգտելով, վոր այդ իրա-
դրծվի 1936 թվականին:

16) Հանձնարարել ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի նախագահու-
թեան՝ վերանայել վճարովի միավորների դասավորութեանը ՄՈ
ՊՐԻ կազմակերպութեաններում, առանձին աղբյուրներ յերկրամա-
սեր ու մարզեր շրջանային աշխատողներով ուժեղացնելու հա-
մար:

17) Հանձնարարել ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի հրատարակու-
թեան է պրապագանդիստական բաժնին՝ մեկ ամսվա ընթացքում
հանդիսատեսական մշակել, թե ինչ կերպ պետք է ուժեղաց-
վի մուպրական գրադանութեան ու պրակատների հրատարակու-
թեանն աղբյուրներ լեզուներով, մանավանդ հեռավոր ծայրամասե-
րում (ազգ. հանրապետութեաններին ու մարզերին):

4. ԶԳԱՍՏՈՒԹՅԱՆ ՅԵՎ ՍՈՊՐԻ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐ ԿԱԴՐԵՐԻ ԸՆՏՐՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

1) ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի յերկրորդ պլենումից մինչև
յերրորդն անցած ժամանակաշրջանը բնորոշվում է խորհուրդնե-
րի յերկրի սոցիալիստական շինարարութեան հետագա հսկայա-
կան հաղթանակներով: Սոցիալիզմի վճռական, համաշխարհային—
պատմական հաղթանակների պայմաններում լիզվիդացիայի յին-
թարկված շահագործող դասակարգերի մնացորդները տակավին
փորձում են ամեն միջոցներով վնաս հասցնել հաղթական սոցիա-
լիստական շինարարութեան գործին: Հակահեղափոխական տեռո-
րի քստմունքի ահաբեկումը, ընդ. Կերովի սպանութեանը, վոր իրա-
կանացից թշնամի, հակախորհրդային, հակահեղափոխական—

ապիտակ գվարդիական զինավայան խմբակը, ցույց օվնեց դասա-
կարգային թշնամու կենտրոնակութեանը և նրա պատրաստութեանը
նը,—ամեն քայլափոխում վնասարարութեանն անել և վիժեցնել
կուսակցութեան ու խորհրդային կառավարութեան առաջադրած
խնդիրների իրականացման գործը: Ընդ. Ստալինը դեռ 1934
թվականի հունվարին Համ Դ (բ) Կ Կենտկոմի ու ԿՎՀ միացյալ
պլենումում մատնանում էր, վոր խորհրդային պետութեան
հզորութեան ամեն ուժեղացնելու յն մեռնող դասակարգերի վերջին
մնացորդները զիժադրութեանը: «Այդ հողի վրա,—ասում էր ըն-
կեր Ստալինը,—կարող են կենդանանալ ու շարժվել հին հակա-
հեղափոխական կուսակցութեաններին,—սերներին և մենշևիկներին,
կենտրոնի ու ծայրյեղերներին բուրժուական հացոնալիստներին
ջարդված խմբերը, կարող են կենդանանալ ու շարժվել տրոց-
կիստներին և ալ ուղիոնառներին հակահեղափոխական ուղղու-
ցիոն տարրերը: Այդ, իհարկե, սաքսափելի չէ: Բայց այդ բոլորը
պետք է նկատի ունենալ, յնթե մենք ուղում ենք արագութեամբ և
առանց առանձին գոհերի վերջ տալ այդ տարրերին:

Ահա թե ինչու հեղափոխական զգաստութեանը հենց այն
հատկութեանն է, վորը հիմա առանձնապես անհրաժեշտ է բոլրե-
վիկներին:

2) Սակայն փաստերը ցույց են տալիս, վոր հենց այդ տն-
հրածնալ հատկութեանը,—հեղափոխական զգաստութեանը,—չի
յեղել մեր տեղական շատ կազմակերպութեաններում:

Անցած ժամանակաշրջանում տրոցկիստական—զինավայան
տարրեր են հայտնաբերվել ՄՈԳՐԻ մի շարք կազմակերպութեան-
ներում (Լեվինը, Միլանովը և Յուլիոնները—Լենինգրադում, Գոր-
դոնը Ռուստով-Դոնում, Ուկանները—Ստալինգրադում, Բարուշկի-
նը—Սաբաթովում, Մաֆարովը—Աստրախանում, Դիշկեն—Հյուս-
սիսային Կովկասում, Սլաբոսկինը—Ուրեսայում):

Վերջին 2—3 տարիներին ընթացքում Համամիութենական
ինտերֆակի շարքերն են խցկվել 17 հողի դասակարգալիստներն
խորթ և քրեական տարրեր, վոր հետեանք էր հեղափոխական
զգաստութեանը բթանալու, և վորով տեղական կազմակերպու-
թեաններին կողմից ուղղակի խախտվել էյին ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտ-
կոմի կանոնները ինտերֆակի ընդունելութեաններին մասին:
(Վորոնեժի, ԲՍՍՀ, Սաբաթովի, Վրաստանի, Հայաստանի և այլն)

3) Հեղափոխական դատաւթյունը պարտադիր է մանա-
վանդ ՄՈԳՐԻ կազմակերպությաններում, նկատի ունենալով,
վոր դատակարգայնորեն թշնամի տարրերը փորձում են ՄՈԳՐԻ
կազմակերպություններն ոգտագործել անկուսակցական լայն
մասսաների մեջ դատակարգայնորեն խորթ իզնալողիա խցկելու
համար, պրովակատորների և լրտեսների աշխատանքը հեշտացնե-
լու համար, վոր կարող է հսկայական վնաս հասցնել վոչ միայն
արտասահմանյան հեղափոխականներին ոգնություն կազմակեր-
պելուն, այլև գլխավորապես խորհրդային պետության և միջազ-
գային պրոլետարական հեղափոխության գործին:

4) Յնկելով դրանից, Կենտկոմի պլենումը տեղական կազ-
մակերպության յուրաքանչյուր անդամից, ՄՈԳՐԻ յուրաքանչյուր
անդամից պահանջում է բացառիկ դատաւթյուն իրենց տաննո-
րյա ամբողջ աշխատանքի ընթացքում, մարդկանց մանրակրկիտ
ստուգում և ՄՈԳՐԻ շարքերի վնական մաքրում առանձին կազ-
մակերպությունների մեջ սողսկան, դատակարգայնորեն թշնամի
ու խորթ տարրերից, սրանց վնական մերկացում:

Պլենումն արձանագրում է, վոր ՄՈԳՐԻ մի շարք կազմա-
կերպություններում հասարակական վերահսկողությունը թույլա-
նալու, նրանց ղեկավարների չափից գուրս տաժաժ վատահւթյան
և մարդկանց չստուգելու հետեանքով տեղի յեն ունեցել ՄՈԳՐԻ
միջացների դպրի քանակությամբ վատնումներ, հափշտակա-
թյուններ և փշացումներ (Հյուսիսային Կովկաս, Ադրբեյջան, Հա-
յաստան, Հեռավոր Արեւելք, Կալինին քաղաք և այլն): Յուրա-
քանչյուր կազմակերպության պարտականությունն է անխնա
մերկացնել և Խորհրդային որենքների ամբողջ խստությամբ պատ-
ժելու համար դատի հանձնել ըստ նրանց, ովքեր փորձում են
հարստանալ սոցիալիստական սեփականությունը հափշտակելու
և ՄՈԳՐԻ միջոցները վատնելու միջոցով:

5) ՄՈԳՐԻ մի շարք կազմակերպություններում դատակար-
գային դատաւթյան թուլացումը դպրի չափով առաջ է յեկել
ՄՈԳՐԻ աշխատողների (հրահանգիչների, քարտուղարների, բնա-
բության գործի միանգամայն անբավարար դրվածքից, մարդ-
կանց մանրակրկիտ ստուգման բացառացիությունից: Միայն այս
պայմաններում կարող էին ՄՈԳՐԻ ղեկավար աշխատանքի մեջ
խցկվել հակահեղափոխական տարրերը: Բարեյալքով մարդիկ
ախրահոչակ բյուրոկրատները և այնպիսի մարդիկ, վորոնք յե-

ղել են դատակարգայնորեն խորթ և քրեական տարրերի աշխ-
ցորդներ (Հյուսիսային Կովկաս, Իվանովի մարզ, Ադդո-Սենո-
վյան յերկրամաս, Ադրբեյջան): Այս պատճառով ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ
Կենտկոմի յերրոց պլենումն առաջարկում է ազգային կենտկոմ-
ների, յերկրկոմների ու մարդկաների ղեկավարներին՝ անհապաղ
դրադիել իրենց կազմակերպությունների ամբողջ ղեկավար կազ-
մի մանրակրկիտ ստուգումով, գործնական աշխատանքում անմի-
ջականորեն, յեռանդով ուսումնասիրելով մարդկանց, անխնա յո-
րեն վատերիով դատակարգայնորեն խորթ և հակահասարակա-
տարրերին, դրա համար հիմք ընդունելով ըստ իր կյան քննադա-
տության ու ինքնաքննադատության լայն ծավալումը կազմակեր-
պությունների բոլոր ողակներում, հնգվելով մտաբական աշխարհի
լայն մասսայի վրա:

6) ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ կենտկոմի պլենումն այնուհետև արձանա-
գրում է, վոր մոպրական մի շարք կազմակերպություններում դա-
տակարգային դատաւթյան բթացումը հետեանք է ՄՈԳՐԻ աշ-
խարհի կողմից Մարքս-Էնգելս-Լենին-Ստալինի՝ ուսումնքը բավա-
կանաչափ չյուրացնելու: և ՄՈԳՐԻ բոլոր անդամներին կոչ է ա-
նում ինտերնացիոնալ—դատաբարակչական աշխատանքը կազուե-
հիմքերի վրա գնելու միջոցով բարձրացնել ամբողջ կազմակեր-
պության գաղափարական քաղաքական մակարդակը:

7) Պլենումն առաջարկում է ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի նա-
խագահության՝ կազմակերպել յերկրային ու մարդային ինտեր-
նացիոնալ ֆակուլտետների ղեկավարների ու դատաւթնների տն-
նական ստուգումը, իսկ ազգային կենտկոմների, յերկրկոմների
ու մարդկաների ղեկավարներին պարտադրեցնում է ստուգել
ՄՈԳՐԻ ստորին պրոպագանդիստական ցանցի ղեկավարներին
կազմը, ինչպես նաև ազգային կենտկոմների, յերկրային ու մար-
դային կոմիտեների նախագահների անմիջական պատասխանատ-
վությամբ կազմակերպել համաթիութենական ինտերֆակի ունկըն-
դիրների մանրակրկիտ, տերսոնալ ընարությունը, խստորեն պահ-
պանելով ԽՍՀՄ ՄՈԳՐԻ Կենտկոմի սահմանած կանոնները համա-
միութենական ինտերֆակի ընդունելությունների մասին:

5) ՄՈՊՐԻ ՂԵԿԱՎԱՐ ԱԿՏԻՎԻ ԿՈՂՄԻՑ ՈՏԱՐ ԼԵԶՈՒՆԵՐՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

ԽՍՀՄ ՄՈՊՐԻ Կենտրոնի յերրորդ ընդլայնված պլենումը պարտավորեցնում է ԽՍՀՄ ՄՈՊՐԻ Կենտրոնի յուրաքանչյուր անդամին և անդամության թեկնածուներին, ՄՈՊՐԻ հանրապետական, յերկրային ու մարզային կոմիտեների յուրաքանչյուր նախագահին ու քարտուղարին՝ մինչև Հոկտեմբերյան հեղափոխության 19-րդ տարեդարձը (1936 թ. նոյեմբերի 7-ը) յուրացնել ոտաք լեզուներից մեկը:

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ՄՈՊՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ (ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՈՒ ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ) ԿՈՄԻՏԵՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ե 1935 թՎԱԿԱՆԻ ԱՊՐԻԼԻ 15-ԻՆ ԽՍՀՄ ՄՈՊՐԻ ԿԵՆՏԿՈՍԻ 3-ՐԴ ԸՆԴՄԱՅՆՎԱԾ ՊԼԵՆՈՒՄԻ ԿՈՂՄԻՑ:

1) ՄՈՊՐԻ շրջանային կազմակերպության բարձրագույն օգնչանք հանդիսանում է շրջանային կոնֆերանսը, զոր ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեն հրավիրում է տարեկան մեկ անգամ, այն ժամկետին, վորոնք համաձայնեցված են ՄՈՊՐԻ հանրապետական (յերկրային, մարզային) կոմիտեյի հետ:

ԾԱՆՈԹՈՒԹՅՈՒՆ. ՄՈՊՐԻ արտակարգ շրջանային կոնֆերանսը ՄՈՊՐԻ շրջկոմի կողմից կարող է հրավիրվել ՄՈՊՐԻ այն բոլոր բլիշներին մեկ յերրորդի պահանջով, վորոնք մտնում են տվյալ շրջանային կազմակերպության մեջ:

2) Կոնֆերանսը բաղկանում է այն պապականություններից, վորոնց ընտրում են ՄՈՊՐԻ բլիշները, յուրաքանչյուր բլիշի համար շրջանային կոմիտեյի վորոշված նորմաներով:

3) Շրջանային կոնֆերանսը համարվում է որինական, յեթե ներկա յե շրջանային կոմիտեյի սահմանած՝ պատգամավոր-

ների թվի առնվազն կեսը:

4) Շրջանային կոմիտեն քննում է հետևյալ հարցերը.—

ա. Լսում և հաստատում է ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեյի և վերաստուգիչ հանձնաժողովի հաշվետվություններն ու զեկուցումները:

բ. Քննում և լուծում է այն բոլոր հարցերը, վորոնք բերվում են տվյալ շրջանում ՄՈՊՐԻ խնդիրներից և գործնությունից:

գ. Շրջանային կոմիտեյի և վերաստուգիչ հանձնաժողովի ընտրություններ:

5) Շրջանային կոմիտեյի թվական կազմը սահմանվում է շրջանային կոնֆերանսում,—11-ից մինչև 15 անդամ և 3-ից մինչև 5 թեկնածու:

6) ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեն մեկ կոնֆերանսից մինչև մյուսը ղեկավարում է շրջանում ՄՈՊՐԻ կատարած ամբողջ աշխատանքը, ուրիշ հիմնաբեկների ու կազմակերպությունների հետ հարաբերություններ պահպանելիս ներկայանում է իրեն ՄՈՊՐԻ շրջանային կազմակերպության, ապահովում է կապիտալի կալանավորներին բարսյական ու նյութական ոգնություն ցույց տալու և շրջանի աշխատավորների խնամքապետությամբ պատրաստակության բոլոր խնդիրների կենսագործումը, ստուգում է ՄՈՊՐԻ վերադաս օրդանների և իր վորսյունների կատարումը:

7) ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեյի պլենումը հրավիրվում է առնվազն յերկու ամիսը մեկ անգամ, լսում է նախագահության հաշվետվությունները, ինչպես նաև լուծում է տվյալ շրջանում ՄՈՊՐԻ կատարած աշխատանքի բոլոր հարցերը:

8) ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեն ունի իր կնիքը, հետևյալ մակագրությամբ,—«Հեղափոխության մարտիկներին ոգնող միջազգային կազմակերպություն (ՄՈՊՐ)», նաև շրջանի, մարզի (յերկրամասի, հանրապետության) անունը:

9) ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեյի պլենումն իրենից ընտրում է,—իրեն գործադիր օրդան,—ՄՈՊՐԻ շրջկոմի նախագահություն, 5—7 հագուց, վորոնց թվում նաև շրջկոմի նախագահն ու քարտուղարը: Շրջկոմի նախագահն ու քարտուղարն անպայման հաստատվում են համապատասխան հանրապետական կենտրոնական կոմիտեյի (յերկրկոմի, մարզկոմի) կողմից:

10) Շրջկոմի նախագահությունը իրազորմում և բլիշների ղեկավարությունը, ստուգում և ներքին աշխատանքը և ուղղություն տալիս այդ աշխատանքին, ապահովում և բլիշների ակտիվ սխտանդանի կրթականությունը և շրջկոմին կից կազմակերպում և հետևյալ սեկցիաները:—

ա) Գյուղատնտեսության սոցիալիստական սեկտորում ՄՈԳ-ԲԻ աշխատանքի սեկցիա:

բ) Արդյունաբերության ու արտնագործի մեջ,—նայած շրջանի եկոնիմիկայի բնույթին,—ՄՈԳԲԻ աշխատանքի սեկցիա:

գ) Խորհրդային հիմնարկներում ՄՈԳԲԻ կատարած աշխատանքի (նաև Բուհ-երում, Բնակ-ներում, առևտրական ու կապեր-ընտանի կազմակերպություններում կատարած աշխատանքի) սեկցիա:

դ) Անկազմակերպ բնակչության մեջ աշխատող սեկցիա:

յե) Բնաբնապահության կապի սեկցիա:

զ) Դպրոցականների մեջ աշխատող սեկցիա:

11) Ցուրաքանչյուր սեկցիա գլխավորում և նախագահություն տնդամբ, վորն իրեն սեկցիայի ղեկավար, իր ամենորյա աղետատանքի մասին հաշվետվություն և տալիս շրջկոմի նախագահին ու քարտուղարին: Սեկցիայի բոլոր վորդումները, հաստատվում են շրջկոմի նախագահության կողմից:—

12) Շրջանային կոմիտեյի նախագահն իրականացնում և կազմակերպությունների քաղաքական ղեկավարությունը, հիմնարկությունների հետ հարաբերությունների պահպանելիս ներկայանում և իրեն շրջանային կազմակերպության ներկայացուցիչ, իրազորմում և շրջկոմի նախագահության, պլենումի և ՄՈԳ-ԲԻ վերադաս որդանների կոնկրետ վորդումների կատարման ստուգումը, ղեկավարում և նախագահություն նիստերը:

13) Շրջանային կոմիտեյի քարտուղարը ղեկավարում և շրջկոմի և նրա սեկցիաների ամենորյա աշխատանքը, կազմակերպում և շրջկոմի ֆինանսական աշխատանքը, շրջանի ՄՈԳԲԻ անդամների ու բլիշներ հաշվառք և կատարում շրջկոմի նախագահության ու վերադաս կոմիտեյի վորդումներն ու առաջադրությունները:

14) Շրջանային կոնֆերանսն ընտրում և 3 անդամից և 2

թեկնածույից բաղկացած վերաստուգիչ հանձնաժողով: Վերաստուգիչ հանձնաժողովն իր կազմից ընտրում և հանձնաժողովի նախագահ և քարտուղար:

15) Վերաստուգիչ հանձնաժողովը ստուգում և շրջանային կոմիտեյի ու նրա սեկցիաների գործունեությունը, վերաճարկություն յինթարկում շրջկոմի ֆինանսական աշխատանքն ու հաշվետվությունը: Վերաստուգիչ հանձնաժողովը ստուգման արձանագրությունները ներկայացնում և կոմիտեյի նախագահության,—հայանաբերված թերությունները վերացնելու համար,—և միջնորդան ժամանակ այդ արձանագրություններն ուղարկում և ՄՈԳԲԻ համապատասխան հանրապետական (յերկրային) կոմիտեյին:

16) Վերաստուգիչ հանձնաժողովն ինքնուրույն որդան և և հաշվետու յն ՄՈԳԲԻ շրջանային կոնֆերանսի ու վերադաս կոմիտեյի առաջ:

17) Վերաստուգիչ հանձնաժողովի անդամներն ու թեկնածուները խորհրդակցական ձայնի իրադունքով մասնակցում են շրջանային կոմիտեյի պլենումի և նախագահության աշխատանքին:

ԿԱՆՈՆԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ԽՍՀ ՄԻՈՒԹՅԱՆ ԽՈՐ ՇՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐԻ ՍՈՊՐԻ ՇՐՋԱՆԱՅԻՆ ԿՈ ՄԻՏԵՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ Ե 1935 թՎԱԿԱՆԻ ԱՊՐԻԼԻ 16-ԻՆ,
ԽՍՀՄ ՍՈՊՐԻ ԿԵՆՏԿՈՄԻ 3-ՐԴ ԸՆԴԼԱՅՆՎԱԾ ՊԼԵ
ՆՈՒՄԻ ԿՈՂՄԻՑ

1) Բաղադրի ՄՈԳԲԻ շրջանային կազմակերպության բարձրագույն որդանը հանդիսանում և շրջանային կոնֆերանսը, վոր ՄՈԳԲԻ շրջանային կոմիտեյի կողմից հրավիրվում և տարեկան մեկ անգամ, այն ժամկետներին, վորումը համաձայնեցվում են ՄՈԳԲԻ հանրապետական (յերկրային, մարդային) կոմիտեյի հետ:

Ծանոթություն: Արտակարգ շրջանային կոնֆերանսը ՄՈԳ-ԲԻ շրջկոմի կողմից կարող և հրավիրվել ՄՈԳԲԻ այն բո-

լոր բլիշները մեկ յեքորդ մասի պահանջով, վորոնք մըտնում են տվյալ շրջանային կազմակերպության մեջ:

2) Կոնֆերանսին մասնակցում են ՄՈՊՐԻ բլիշների ընտրած պատգամավորները, յուրաքանչյուր բլիշի համար շրջանային կոմիտեյի կողմից սահմանված նորմայով:

3) Շրջանային կոնֆերանսն որինական է համարվում, յերբ ներկա չեն շրջանային կոմիտեյի կողմից սահմանված պատգամավորները թվի առնվազն կեսը:

4) Շրջանային կոնֆերանսը ընդունում է հետևյալ հարցերը.

ա) Լսում և հաստատում է ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեյի և վերստուգիչ հանձնաժողովի հաշվետվությունները—զեկուցումները:

բ) Դնում և լուծում է այն բոլոր հարցերը, վորոնք բխում են տվյալ շրջանում ՄՈՊՐԻ խնդիրներից ուղղորդակցությունից:

գ) Շրջանային կոմիտեյի և վերստուգիչ հանձնաժողովի ընտրությունները:

5) Շրջանային կոմիտեյի թվական կազմը սահմանվում է շրջանային կոնֆերանսում, 15-ից մինչև 21 անդամից և 5 թեկնածուների:

6) ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեն կոնֆերանսների միջև ընկնող ժամանակաշրջանում ղեկավարում է շրջանում ՄՈՊՐԻ ամբողջ աշխատանքը, շրջանի սահմաններում ուրիշ հիմնարկների ու կազմակերպությունների հետ հարաբերություններ պահպանելիս ներկայանում է իբրև շրջանային կազմակերպություն, ապահովում է կապիտալի կալանավորներին բարոյական ու նյութական ոգնություն հասցնելու և շրջանի աշխատավորների խնդիրներն աջակցելու ժամանակաշրջանի բոլոր խնդիրները իրագործումը, ստուգում է ՄՈՊՐԻ վերադաս ուղղումների և իր վորոշումների կատարումը:

7) ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեյի պլենումը հավաքվում է առնվազն յերեք ամիսը մեկ անգամ, լսում է նախագահության հաշվետվությունները, ինչպես նաև լուծում է տրված շրջանում ՄՈՊՐԻ կատարած աշխատանքի բոլոր հարցերը:

8) ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեն ունի իր կնիքը, հետևյալ մակադրությունը.—«Հեղափոխության մարտիկներին ոգնող միջազգային կազմակերպության (ՄՈՊՐ)» նաև շրջանի, մար-

զի (յերիքավանի, հանրապետություն) անունը:

9) ՄՈՊՐԻ շրջանային կոմիտեյի պլենումը իբրև գործադիր օրգան իրենից ընտրում է ՄՈՊՐԻ շրջկոմի նախագահություն, բաղկացած 5—7 անդամից, վորոնց թվում նաև շրջկոմ նախագահն ու քարտուղարը: Շրջկոմի նախագահն ու քարտուղարն անհայման հաստատվում են համապատասխան հանրապետական կենտրոնական կոմիտեյի (յերկրկոմի, մարզկոմի) կողմից:

10) Շրջկոմի նախագահությունն իրագործում է բլիշների ղեկավարությունը, ստուգում է նրանց աշխատանքը և ուղղություն տալիս այդ աշխատանքին, ապահովում է բլիշների ախտիվի սխեմատիկ հրահանգումը և շրջկոմին կից կազմակերպում է հետևյալ սեկցիաները.

ա) Արդյունաբերության մեջ և տրանսպորտում ՄՈՊՐԻ աշխատանքի սեկցիա:

բ) Խորհրդային հիմնարկներում (նաև ԲՈՒՀ-երում, ԲՏՈՒՀ-ներում, առևտրական ու կոոպերատիվ կազմակերպություններում) ՄՈՊՐԻ աշխատանքի սեկցիա:

գ) Անկազմակերպ ընկերությունների մեջ աշխատող սեկցիա:

դ) Ինտերնացիոնալ կապի սեկցիա:

յե) Դպրոցականների մեջ աշխատող սեկցիա:

11) Յուրաքանչյուր սեկցիա գլխավորում է նախագահություն անվամբ. վորն իբրև սեկցիայի ղեկավար, իր ամենօրյա աշխատանքի մասին հաշվետվություն է տալիս շրջկոմի նախագահին ու քարտուղարին: Շրջկոմի նախագահությունը հաստատում է սեկցիայի բոլոր վորոշումները:

12) Շրջանային կոմիտեյի նախագահը իրագործում է կազմակերպության քաղաքական ղեկավարությունը, հիմնարկների հետ հարաբերություններ պահպանելիս հանդիսանում է շրջանային կազմակերպության պաշտոնական ներկայացուցիչ, իրականացնում է նախագահության, ՄՈՊՐԻ շրջկոմի պլենումի և վերադաս կազմակերպությունների կոնկրետ վորոշումների կատարման ստուգումը, ղեկավարում է նախագահության նիստերը:

13) Շրջանային կոմիտեյի քարտուղարը ղեկավարում է շրջկոմի ու նրա սեկցիաների ամենօրյա աշխատանքը, կազմակերպում շրջկոմի ֆինանսական աշխատանքը, շրջանի ՄՈՊՐԻ անդամներին ու բլիշներին հաշվառք և կատարում շրջկոմի նախագա-

հուլիսյան ու վերադառնալու կոմիտեի վերադառնալու ու առաջադրու-
թյունները:

14) Վերադառնալու հանձնաժողովն ընտրվում է շրջանային
կոնֆերանսում, 3 անդամից և 2 թեկնածուներից: Վերադառնալու
հանձնաժողովն իրենից ընտրում է հանձնաժողովի նախագահ և
քարտուղար:

15) Վերադառնալու հանձնաժողովը ստեղծվում է շրջանային
կոմիտեի ու նրա սեկցիաների պորժուենիցով յուրեւր, վերահսկո-
ղության յենթաբնութիւնը շրջկոմի ֆինանսական աշխատանքն ու
հաշվետվութեանները: Վերադառնալու հանձնաժողովը ստեղծման
արձանագրութեանները ներկայացնում է կոմիտեի նախագահո-
թյան, — հայտնաբերված թերութեանները վերացնելու եամար, —
և միևնույն ժամանակ այդ արձանագրութեաններն ուղարկում է
ՄՈՊՐԻ համապատասխան հանրապետական (յենթաբնութիւն, մարդա-
յին) կոմիտեին:

16) Վերադառնալու հանձնաժողովն ինքնուրույն որդան է և
հաշվետու յի ՄՈՊՐԻ շրջանային կոնֆերանսին ու վերադառնալու
միտեին:

17) Վերադառնալու հանձնաժողովի անդամներն ու թեկնա-
ծուները խորհրդակցական ձայնի իրավունքով մասնակցում են
շրջանային կոմիտեի պլենումի ու նախագահութեան աշխատանք
ին:

Ներկա կանոնադրութեանը տարածվում է ԽՍՀՄ հետեւյալ
մեծ քաղաքների ՄՈՊՐԻ շրջկոմների վրա. —

1. Մոսկվա	11. Սվետլոդոսկ
2. Լենինգրադ	12. Ուլանոս
3. Բապու	13. Կույբիշևի
4. Խարկով	14. Սարատով
5. Մինսկ	15. Ստալինգրադ
6. Տաշկենա	16. Ռոստով-Դոն
7. Կիև	17. Նովոսիբիրսկ
8. Դնեպրոպետրովսկ	18. Իրկուտսկ
9. Թիֆլիս	19. Խաբարովսկ
10. Գորկի	20. Վորոնեժ

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0201401

ԳԻՆՆ Ե 35 ԿՈՊ.